Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 1600 SIX PAGES NGÀY THỨ TƯ 5 DÉCEMBRE 1923 — NGÀY 28 THÁNG MƯỜI ANNAM NĂM QUÍ-HỢI SÁU TRƯƠNG NĂM THỨ 15

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA

TÉLÉPHONE : 203
Adresse télégraphique :
LUCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm......	12$00	... 15$00
Sáu tháng...	6.50	... 8.00
Ba tháng.....	3.50	... 4.50

BÁN LẺ MỖI SỐ... 0$03
Mua báo thì kể từ ngày mồng một và ngày 16 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)

南中日報六省新聞

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và ngày chúa-nhựt

DEPOT LEGAL INDOCHINE N°1794

POUR LES ANNONCES
S'ADRESSER :
à Saigon : aux Bureaux du Journal rue Catinat, 153-155-157 (1er étage)
à Hanoi : aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn.
à Paris : chez M. M. Mayence à C. 9, rue Tronchet.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thơ, chèques và mandats gởi mua báo thì đề ngày cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

CHỨC VỤ CỦA ĐỜN-BÀ XỨ TA

Đã từ bao giờ, phần nhiều đờn-bà con-gái xứ ta bị ràng buộc trong cái phạm-vi quá hẹp-hòi; lúc còn sen ngó, đào thơ, ở nhà cha-mẹ, quanh năm chỉ biết có bốn vách phòng là bạn, mãn một thời cứ chịu cái hại « Bất xuất khuê môn » không thấy đâu trời, đâu đất, đâu bể, đâu gâu, cho đến trí-hóa cũng tùy theo cái trình-độ của người mẹ mà mở-mang, còn tánh-hạnh thì cũng do nơi tư-cách của mẹ mà tạo nên, chớ không thể lấy cái gương của người ở thế gian mà trau mình bổ túc.

Một người con gái nếu bị kềm thúc trong nhà hoài, chỉ lấy *« gia đình huấn »* mà làm thang thuốc tẩm bổ cho não chất, thì tôi tưởng cơ tiến-hóa của họ không được chóng phát hoàn-toàn; vì nếu mãi miết ở nhà mà vưng lời nghiêm dạy, thì khác nào cứ trao dồi theo lý-thuyết mà không có thực-hành. Cũng vì lẽ có trực tiếp với xã-hội, thì mới có trao dồi đủ hai cái lợi khí ấy. Vã lý-thuyết với thực-hành thường phải tương nhau, như vật thực và bao tử; nếu thực vật ăn vô mà bao tử chẳng có tiêu hóa làm máu huyết tẩm nhuận thân thể, thì tức-nhiên sanh chứng phạt tì, phát ách, mà trở hại lại thân mình. Người con gái ở chốn phòng-the hoài, thì có chi buồn bằng, có chi khổ hơn; trí hóa bị vậy mà tù-túng, có khi cũng nhơn đó mà sanh nhiều ác cảm đáng khinh-bỉ vậy. Xét ra đờn-bà con-gái xứ ta cũng đủ cơ quang tiến-hóa, cũng có tánh ham học, hiếu kỳ, hiếu-dị như đờn-ông vậy. Xét như mấy năm sau nầy, từ ngày Nhà-nước mở nử-học-đường cũng hiếm có nử-học-sanh đổ bằng tốt-nghiệp sơ-đẳng, trung đẳng và cao-đẳng, chẳng thua chi hàng nam-tử. Như vậy, bốn chữ: « Phụ nhân nang hóa » phê cho bọn nử-lưu thuở giờ chẳng là oan cho họ lắm ru??? Than ôi! trí-hóa mà được mở-mang là nhờ mắt thấy, tai nghe; nếu cấm biệc hai nẻo đó, hoặc hạn chế nghiêm khắc quá, lại trở trách khó dạy, ngu-ngốc chẳng là hẹp lượng lắm.

Vì sao con-gái nhà ta bị ràng buộc đến thế? Có phải đứng làm cha-mẹ cố ý giữ gìn tuyết sạch, giá trong cho con, muốn cho con cửa đóng then gài, bốn mùa trướng-phủ màng che, ngồi đợi kỳ Hôn-giá chăng? Tôi tưởng chẳng phải vậy. Xưa nay, biết mấy trang bồ liễu chẳng ra khỏi khuê phòng nhưng cũng không chắc được trọn qui về trinh tiết. Dường ấy, ai mới nghĩ sao?

Vì sao Annam ta ít ai muốn cho con gái đi học?

Đây, xin độc-giả để ý rằng: tôi nói ít ai cho con gái đi học, chớ chẳng phải rằng không có, vì hồi xưa cũng đã có trổ lắm cô nử-sinh rất vinh quang trong nghề nghiên-bút; nhưng ta phải bình tỉnh mà xét cái chí-hướng của nhà làm cha mẹ cho con gái tập văn-chương từ xưa chí nay, ra làm sao?

Tôi thường nghe họ nói như vầy: « Ối! con gái cho đi học cho có chừng, « chớ luận dở giỏi cũng chẳng ích chi; « vì dầu có học giỏi mấy cũng chẳng « làm được ông gì, bà gì đó. Mễn « lớn lên coi chổ nào xứng lứa vừa « đôi, thì đưa phức nó cho họ, chừng « đó nó theo chồng mà nhờ chồng, « mọi sự cứ nghe theo chồng mà làm, « thì phải cần chi học-hành cho nhiều, « phận gái miễn nồi-cơm trách mắm « may-vá cho khéo thì thôi. » Vả, theo đạo tam tùng, thì xuất giá tùng phu, chung ngôi là người nội-trợ; ngoài ra, việc chi ở xã-hội tấn thối, phú mặc sức nam-nhi lo liệu. Nhà văn-sĩ Thái-tây Amiel cũng có nói: *(La femme est plutôt destinée à l'homme, et l'homme destiné à la société; la première se doit à un, le second, à tous)* (Nghĩa là: người đờn-bà cốt để giúp đờn-ông; còn đờn-ông cốt để giúp xã-hội; Nghĩa-vụ của đờn-bà thì đối với một người; còn nghĩa-vụ của đờn-ông thì đối với thiên-hạ). Câu ấy cũng hữu lý, song chẳng hợp thời. Tôi luận thế, chắc trong hàng phụ-nử cũng có một hai người thẩm trách rằng: « Chức vụ của người đờn-bà là giúp chồng dạy con trong nhà, thế chưa đủ sao, chưa còn mong nỗi chi hơn nữa? »

Trách vậy tôi cũng đại-thinh cho rằng phải, vì phàm nước nào cũng vậy, người đàn-bà thì chủ hồ nội, bởi vậy mới cho rằng: đàn-bà là phần hồn của cái nhà.

Phong tục thuần-mỹ, êm-đềm như thế mà còn ai chẳng quí trọng? Song tôi nghĩ rằng: dầu cho giúp chồng dạy con cũng là phận quang-trọng lắm, cũng phải cần có kiến văn rộng, tư tưởng cao thì cái phần trách nhậm ấy mới hoàn toàn, mới có cái kết quả hay. Dạy con là thế nào? Có phải là để trong óc non của chúng nó những cái ngòi của các khoa học mà sau nầy chúng nó phải tập rèn chăng? Còn giúp chồng có phải là sửa trị trong nhà cho hợp với luật xã-hội chăng? Có phải khuyên lơn chồng trong điều lầm lỗi sơ sót chăng? Thế thì người đàn-bà trí hóa bần bách, thì làm thế nào mà giúp chồng, dạy con? Ấy vậy, người đàn-bà phải cần có học thức thông, hay là chẳng học để dốt hoài gì, đi học cho có chừng đỗi, không cố đến tương lai hậu vận, tưởng rằng sau nầy chỉ mang lấy chử tùng là xong, trí mà chi, tài mà chi, mọi việc cứ trông vào anh chồng là đủ. Chử tùng không phải dễ làm như người nói vậy đâu. Nghĩa chử tùng ngày một thêm chớ không bớt, ngày một nặng chớ không có nhẹ. Hễ văn-minh tấn bộ đến đâu thì chử tùng rộng nghĩa tới đó. Hồi xưa cuộc sanh nhai còn rộng lại dễ dàng, một người làm cả nhà được no ấm; nên chử tùng được ở trong nhà, chí như thời-đại cạnh tranh nầy chử tùng phải nới ra ngoài xã-hội mới được.

Theo đời bây giờ, mỗi người đàn-bà phải học một nghề chi cho tinh tường, có thể lấy đó mà làm-kế trước giúp chồng, sau bổ-ích cho xã-hội, vì ở đâu bây giờ cũng là người khôn của khó, nên người đàn-bà phải tiếp tay với đàn-ông thì mới đủ mà chi phí và có phần dư dã ra. Ở các nước dân Âu-mỹ, lúc đàn ông đi làm việc, thì đàn-bà ở nhà cũng có một phần việc làm vậy, hoặc là thương nghiệp, chức-nghiệp cũng là công-nghiệp, còn ai có bề thế riêng thì ở nhà mà điều-đình gia sự. Nhờ vậy mà trong cuộc Âu chiến mới rồi đây, biết bao người đàn-bà thay vào làm thế công việc cho đàn-ông rảnh tay ra chốn chiến ràng. Còn trước nữa, tức là năm 1892, bên Mỹ-quốc vì nội loạn, nhân công khiếm khuyết, thì Nhà-nước cũng tuyển hàng phụ-nử vào không-vị cho nam-tử ở tại thành Hoa-sinh-Tông.

Người đàn-bà đâu có chắc trông cậy ông chồng trong cái cơ-mưu sinh-tồn được trọn đời đâu, nếu rủi nữa chừng ở vá mà không bạc nghệ tùy thân, không cơ-sở vững-vàn, thì phải làm thế nào? Chừng ấy mới liệu sao? — Đó là một cái thảm trạng, hàng nử lưu khá lưu ý cho lắm. Cũng đã có hiếm người đờn-bà lúc còn chồng, thì ăn dưng ngồi rồi, rủi gặp cảnh gia-đình nguy-biến, tức nhiên phải ngửa nghiêng, sự nghiệp tan-tành, tấm-thân trôi nổi. Có lạ chi, còn tiền thì còn tử-tế, hết tiền phải hóa hèn. Trước kia thì hương xông, xạ ướp, rỏ ràng trong ngọc trắng ngà; nay vì đâu phải vùi lấp với phong-trần, mưa sa gió táp; thật nghĩ cũng đáng thương cho ai, và tiếc cho ai....!

Xưa sao phong gấm rủ là,
Rày sao tan tác như hoa giữa đàng!

Thúc luận lại, thì ký-giả chủ ý muốn cho hàng phụ nử xứ ta, không phải ở vào cảnh tượng thê thảm ngày xưa nữa; nghĩa là, không phải *« khuê môn bất xuất »* mà đợi kỳ Hôn-Gia; mà chừng ấy lại chỉ biết có chữ Tùng mà không màng chữ Nghĩa, nhưng phải làm sao đối với gia-đình, người đờn-bà xứ ta là một bực hiền-mẫu, lương-thê, đối với xã-hội là một bực tận kỳ chức trách, như vậy trong xứ ta mới mong đạt đến cái chữ-nghĩa *« Nam nử bình quyền »* cho.

HOÀNG-TINH-TRÂM.
(Késach) Batrinh

DỊ-ĐOAN MỚI NẢY

Đưa người đi Âm-phủ

Cái nạn nước lụt năm nay rất hại cho các nhà nông trong Nam-kỳ ta phải chịu nhiều nỗi cay đắng. Đã vậy, nước ngập minh mông không thể làm chi được mà ăn là khác. Rất buồn thay!!

Tôi để ý thừa nhàn đến Lái-thiêu trước tầm một bạn cố-giao, sau cho biết nhơn vật trong xứ. Tôi đã lắm phen viếng cảnh và các nhà công nghiệp thấy đã có mòi phát minh, nào là lò đường, lò chén, lò lu hủ, v. v. Rất quí thay cho cái cơ phát đạt của nước nhà ta lắm bấy. Tuy là mỗi xứ đều có cảnh lạ khác nhau, nhưng khi tôi đã đặng trông mắt vào xứ nầy rồi thì tôi lấy làm toại chí lắm.

Có một đều lạ, tôi thật xét hoài không ra lẽ: Số là: Một hôm kia chừng 8 giờ, tôi cùng bạn tôi đương ngồi trong nhà chuyện vãn, xảy nghe tiếng xạo xự, nói-nói, cười-cười ngoài đường, tôi lật-đật bước ra, thấy thiên hạ đông đảo và đi và nói chuyện; tôi không hiểu đi đâu, lật-đật trở vào hỏi bạn tôi...... Bạn tôi trả lời một cách huởn đãi rằng; Ấy là họ đi âm-phủ đó ». Thật, thuở nay tôi chưa từng thấy và chưa từng nghe lần nào, tôi ướm hỏi thì bạn tôi tiếp rằng: « Việc nói ra dông dài lắm, như muốn biết hãy đi theo mấy người đó, vì gần đây có nhiều kiểng chùa thường đêm sai người đi âm phủ » Nghe sự lạ như vậy, tôi lật-đật rảo bước theo một đổi đường, kế tới một cảnh chùa rất u nhả, có mấy đạo trong chùa chào hỏi và mời ngồi trà-nước. Tôi ngồi xem từ đầu đến cuối, lấy làm sự lạ, nên xin biên sau đây cho lục-châu nhàn lãm.

1° Những người nào muốn đi âm-phủ thì phải mua: nhan, đèn vàng bạc và để trên bàn vọng hai cắt bạc lễ.

2° Mấy thầy trong chùa có giao; người nào đi được tới âm-phủ thì mới nhậm 2 cắt lễ, bằng không thì thầy thôi.

3° Chung quanh cái bàn vọng có để 4 năm cái ghế: như người nào muốn đi, thì ngồi trên ghế một ấy, (ngồi chừng 5 người trở lại) rồi lấy một cái khăn đưa ngay ra mặt mình cho thầy họa bùa, đoạn lấy khăn ấy bịt hai con mắt lại không cho thấy chi đặng nữa cả.

4° Mấy thầy họa bùa trên vàng-bạc để mỗi miếng dưới mỗi cẳng ghế, 2 bàn tay của người ngồi, thì úp trên 2 bắp vế; dưới mỗi bàn tay cũng có để mỗi lá vàng-bạc; còn 2 bàn chơn thì đạp chấm đất cũng có lót vàng-bạc (cấm mang giày guốt). Rồi đốt 3 cây nhan một cây giắt trên đầu, còn 2 cây thì giắt mỗi bàn tay.

5° Các cuộc xong rồi, thầy cả và 4 năm bạo nhỏ xúm nhau mà đọc một bài ca chừng 10 câu, đọc đi đọc lại hoài, chừng tàn một cây hoặc một cây rưởi nhan, thì có người mê như ngủ vậy. (Cái đọc đây như bài cầu tiên, sái quạt vân vân).

6° Những người ngồi đây cũng có người đi được kế không vậy; nhưng mấy người đi được thì thấy 2 tay đánh đòn-xa mạnh lắm, còn 2 chơn thì đạp lia dưới đất. (Hại thay cho mấy người đờn-bà, vì bị đánh đòn-xa mạnh lắm đến đổi bị gãy vòng vàng!!)

7° Có nhiều người gặp đặng cha mẹ, ông-bà, hoặc tìm đặng thân-nhơn, hoặc vui-mừng, than-khóc và nói nhiều việc dị thường, khó mà viết ra cho hết đặng). Người thì nói tối tăm không thấy đường đi; thầy liền làm phép cho hồi dương và xả cho người ấy, rồi nói rằng: « ấy là phần vô phước; nếu để, sợ đi bậy lạc đường không biết ngỏ mà về khó lòng.

Hiện nay đêm nào cũng có hoặc nơi chùa, hoặc người nào có tiền thì rước về nhà mà cầu thầy sai đi cũng được.

Thường nghe những người tuổi tác nói rằng: những người chết, thì hồn xuống âm-phủ hầu Diêm chúa như trên thế-gian ai làm đều phải, ở ăn nhơn đức, thì khi thác đặng đầu thai làm người thong-thả vân vân; còn như ai làm đều ác, thì bị đầu thai làm súc vật, tùy tội nhẹ nặng.

Tuy nói vậy chớ chuyện không bằng-cớ, chẳng hiểu nói mà rằng đời hay là có thật.

Ở đời mỗi người đều có ông-bà cha-mẹ, anh em, cô-bác khuất sớm, nay có thể đi âm-phủ mà viếng thăm mà tốn có đôi ba cắt bạc, thì ai lại không ham đi, ai lại không muốn đi; nhưng mà nghĩ ra việc rất lạ thường; nên xin ông chủ-bút vui lòng đăng vào báo cho lục-châu hay biết một mối dị-đoan mới của quốc-dân ta và cầu xin bực tri thức luận giùm, chớ phận tôi thấy sao nói vậy, như có đều chi không vừa, xin lục-châu miễn nghị.

Tân-châu: LƯ-SÂM.

Y ÁN

Việc quan Đốc-phủ Lê-văn-Phát bị kiện khi ở Vinhlong

Chuyến tàu *Paul Lecat* bên Chánh-quốc tới Saigon đem tin cho ta hay rằng vụ *Trần-quang-Chấn* (con chánh-Bái-Nhung) và *Nguyễn phú Nhuận* (con Kế-hiền-Quới) ở làng Phú-lộc, quận Tam-bình, xin phá án Tòa trên xử phạt mỗi người một tháng tù và 2000 quan tiền vạ (không treo) và 200 đồng danh tiếng cho ông Đốc-phủ *Lê-văn-Phát*, về tội hai người cáo gian viên quan ấy, đã bị Tòa Đại-pháp bát đơn. Vậy thì hai người bây giờ phải bó tay mà chịu tội, như án Tòa trên đã định phạt.

Đó là một cái gương cho những kẻ ỷ giàu có lớn cũng là ỷ thân, ỷ thế nào mà vu-oan giá-họa cho người ngay.

VÔ TUYẾN-ĐIỆN

Rê-na-ni

Ông Mathes cáo thối, quan tấn sĩ Dorten được đắc cử làm Giám-quốc Chánh-phủ lâm thời xứ Rê-na-ni.

Khắp các nơi, người ta đều làm việc lại cả.

Xứ Pháp

Đường giao thiệp Pháp-Anh được thảo thuận nhiều hơn trước.

Rủi

Ở thành Cherbourg, một thủy phi-cơ sa. Một viên võ tướng chết và ba người nữa biệt tin, trong số ấy có một viên võ tướng khác.

Paris, ngày 1er Décembre 1923

Bàn Ủy viên bồi thường

Hội nghị các Sứ-thần có tư cho Chánh-phủ A-lơ-măng buộc phải tạ tội về các chuyện xảy ra ở thành Leipzig, mà tạ tội cùng bàn Ủy-viên kiểm duyệt và phải trị tội phạm nhơn.

Bàn Ủy-viên bồi thường sẽ lập hai bàn Ủy-viên chuyên môn để kiếm cách làm cho sổ dự toán được đồng cân, làm cho tiền của A-lơ-măng được vững không trồi sụt thái quá và làm cho vốn của A-lơ-măng ở ngoại quốc trở về xứ.

Giao kèo

Ở thành Dusseldorf, được 65 phần kỹ nghệ lập giao kèo cùng Langsa. Sẽ còn lập giao kèo nữa.

Ngày 2 Décembre 1923.

Án mạng

Thành Ba-ri: Báo Libertaire đăng tin rằng Philippe Daudet mới tự tử là người phản động cho nên ông Léon Daudet là cha vô đơn kiện người giết thác con minh.

Nạn vở đê

Thành Milan: Bờ đê ở hồ chứa nước bể ra làm ra một cuộc tai biến lớn. Người ta tính phỏng 600 người biệt tích.

Nạn phi-cơ

Thành Cherbourg một chiếc thủy phi-cơ sa xuống biển. Cứu được 4 người, 1 người chết, 3 người biệt tích.

Bordeaux, 2 Décembre 1923.

Bên A-lơ-măng

Các báo nói rằng tòa Nội-các của ông Max có nhiều vị Thượng-thơ là người xứ Ba-vơ và xứ Rê-na-ni, cho nên chắc là tòa Nội-các nầy sẽ noi chánh sách cựu Chánh-phủ.

Lời bàn của các báo

Báo A-lơ-măng mỗi tờ bàn về tân Chánh-phủ một cách.

Báo Gazette de Voss nói rằng tình hình chưa được rõ ràng lắm.

Báo Berliner Tageblatt khuyên ông Marx đừng có nghe lời của các đảng.

Báo Vorwaerts cầu xin cho ông Marx ở chức cho đến kỳ công cử tới.

Báo Gazette de la Croix tỏ ý bất bình.

Đồn huyễn

Tin đồn ở thành Bết-lanh nói rằng quân lính chiếm cứ bắt hết 124 ngàn triệu đồng marks ở thành Dortmund và Mulheim bị cải chánh là không thiệt.

Đông-pháp Thời-sự

NAM-KỲ

Bị giải qua Biện-lý

Tên Dương-văn A.., Thái-văn C.., Phạm-văn K... và Huỳnh-văn T.., cả thảy đều làm việc hãng dầu Standard bị giải qua Biện-lý về tội lường gạt 834 ki-lô dầu giá đáng 290$57.

Xe-hơi đụng

Tại mé sông trước sở Thương-chánh cái xe-hơi C. 414 của M.J... với cái xe-hơi 2989 của M.G.., Baclieu đụng nhau, không hại đến người ta.

Cũng vì đánh lộn

Ông cò sở mật-thám có dự cuộc mổ-xẻ tên Lâm-văn-Chinh chết tại Hiệp-hòa (Cholon) nên có mở đường tra xét mới hay rằng vì đánh lộn nên tên ấy bị bể sọ mà chết.

Chuyện vặt

M. O... ở đường Mac-Mahon thưa ai không biết cạy cửa vô lấy áo quần giá gần có 500 đồng.

M. V... đội lính tập thưa ai không biết ăn cắp một cái xe-máy hiệu R. P. giá đáng 60 $.

Thầy Trần-văn-Dang ký-lục sở Tạo-tác ở đường hẻm Jean Moulan thưa đứa đầy tớ gái tên là thị Vân trốn đi ăn cắp áo quần giá đáng 61 $ 50 và bạc 65 $ 50 của thầy.

Ông Đốc-phủ Hơn thưa tên Boy Ng-văn-Trung trốn đi ăn cắp áo quần giá 3 $ và bạc 40 đồng.

Nguyễn-văn-Chanh nấu ăn thưa ai không biết ăn cắp áo quần cả thảy giá đáng 55$30 và một cái bóp-phơi trong đó có đựng 2$70 và giấy tờ riêng.

Lính tập hành-hung

Chiều hôm qua tên Dữ-văn-Hung bị chém nhiều vít chở đến nhà-thương Chợ-rẫy, vợ nó khai rằng bị 7, 8 tên lính tập chém.

Ông cò quận thứ ba còn làm án-kết.

Vỏ xe của ai

Ai mất cái vỏ xe tại đầu cầu Khánh-hội hãy đến bót 2e Arrondissement mà nhìn.

Ngựa đi bậy

Hôm 30 tây tên Ng-văn-Do sô-phơ xe-hơi C. 50? cầm bánh xe cho bà chủ đi Bà-điểm. Khi xe chạy đến gần cây số 8 nó thấy ba con ngựa đang ăn cỏ dựa bên đường nên nó chạy bên tay mặt. Chẳng dè đến chừng chạy tới đó thì con ngựa lại chạy ngang qua đụng. Tên sô-phơ bẻ bánh quẹo bên tay mặt cố ý tránh nên xe đi tuốt xuống gần dưới rạch. Xe hư còn thị Kiểu là chủ xe bị bịnh.

Ba con ngựa bị bỏ phú de.

Bắt đặng ba mạng

Hôm 14 tây tại làng Bình-trung tên Dang-van-Hanh thắt cổ ở trong nhà mà chết. Nay sở mật thám tra xét mới biết rằng tên Hưng bị giết chớ không phải thắt cổ mà chết, nên bắt tên Trương-v-Khai, Trương-văn-Ngọc, Ngô-văn-Trung.

Xã Túc bị bắt

Hatiên. — Quan Tham-biện Thudâumột hôm 28 tây có đánh dây thép cho các quan Biện-lý xin bắt Trần-phú-Túc xã-trưởng làng Phú-cường trốn đi hôm thứ bảy, làm thiếu tiền công-nho 8.103 đồng. Vóc vạt tầm thường 1m60, mặt dài, da hơi trắng, mặt rỗ hoa mè, đầu hớt bàn chải.

Khi tiếp được thì quan Tham biện Hatiên trao điện-tín ấy cho sơn đầm nên sơn-đầm bắt đặng Trần-phú-Túc tại nhà Ng-thị-Thọ. Xét trong mình thì thấy còn 389 đồng và hai cái giấy nợ.

Trung-Bắc

Mùa đông năm nay

Quang-ngai. — Cuối tháng chín đầu tháng mười có vài trận lụt cỏn con, rồi rất mấy ngày mùa gió sơ sịa mà thôi, đến nay là gần hết tháng mười rồi mà cái cảnh mùa đông ai dễ phân biệt cho ra: Trăng thanh gió mát, trời quang mây tạnh, khí hậu đã ấm điều hòa, chắc hẳn rằng ai mơ hồ cũng tưởng đâu là xuân-phong thu-nguyệt chi đây! Xuân-ôn thu-lương đâu đó! Chớ mấy ai dám gọi là đông hàng hạ-thử! Lạ thật thời tiết đổi thay khác thường xưa nay chưa từng thấy cái năm nào như năm nay là vậy! Có phải tại thời tiết ta đời thế mà sinh ra lắm chứng cảm mạo cho người đó chăng.

Sở tricot Quảng-ngãi

Hơn một năm rồi, quan công-sứ tỉnh ta đã lập ra một sở tricot mà chính bà đầm Ngãi đứng chủ trương, dạy vẽ lũ trẻ bé gái thêu thùa, làm ren, tất, áo thun, quần lót, vân vân...; các nhà chung quanh phố diện ai ai cũng vui lòng cho trẻ con vào để nhờ bà lớn dạy bảo; đến nay đã có hơn năm sáu mươi trò, nhỏ lớn đông đảo, ban đầu còn ít thì bà lớn dạy chúng nó tại tòa sứ trong một giang phòng riêng rất rộng rãi, sau càng ngày càng nhiều, quan lớn sức sửa lại cái nhà hội quán của hội Quảng-trị cũ ở đường phố cửa tây, chia ra một nửa học ở ngoài đó, còn một nửa học ở trong tòa bà. Bà lớn rất cần mẫn ra vào thường ngày chăm sóc dạy vẽ, thương yêu chìu chuộng lũ nó một cách rất nhu mỳ đẹp đẽ, trông như con mình, nên chúng nó rất mừng lòng chăm học tập. Đến khi nào chúng nó làm được nhiều đồ thì bà lớn cho đem ra bán lại, lấy tiền bán ấy một phần để chi phí trong trường và mua đồ vật liệu để thêu thùa may vá, còn dư bao nhiêu thì bà phân phát cho lũ bé ấy, để chúng nó đem về cho bố mẹ nó. Thế là quan lớn cũng bà lớn hết lòng thương con dân nên chi lúc nào bán đồ thì ai cũng sẵn

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HÃY COI CHỪNG
Thuốc
Giả mạo theo kiểu
CỜ NẦY

CIGARETTES
NATIONALES
Hãy hút *thuốc cây cờ* Tam Sắc đã ngon và không khô cổ
Hãng : Cie de Commerce et de Navigation d'Extrême-Orient
(ALLATINI) *Saigon làm Đại-lý*

PHẢI COI CHO KỸ
HIỆU CỜ
TAM SẮC
sẽ mua

lòng mua, ai có con cũng vui lòng cho đến học, và ai cả cũng đều cảm phục cái mỹ ý của hai ông bà vô cùng. Đi ngang qua phố cửa tây nhìn thấy hai chữ Tricot Quang-ngãi thì ai cũng phải ngợi khen cái chánh sách của ngài. Chúng ta nên ghi tạc ơn ngài, và mong rằng sau nầy ngài còn mở mang cho ta nhiều sự ích lợi phát đạt hơn nữa. Mong lắm thay !!

Tòa-Điện-báo Thu-xà thuyên chuyển

Ông Hoàng-ngọc-Tạo chủ nhà Điện-báo Thu-xà vừa rồi được giấy đổi đi Qui-nhơn, đến ngày 3 Décembre nầy ông phải khởi hành. Có ông Nguyễn-đăng-Dinh facteur principal ở Huế vào thay.

Ông Tạo về Thu-xà được hơn một năm rưỡi, người rất mẫn tiệp, tuổi tuy còn nhỏ mà thâm hiểu thế tình, ăn ở cùng người quen kẻ lạ rất có lòng thành thực tử tế. Được tin ông đổi đi, ai ai cũng có lòng tiếc, bậu bạn ông rất có lòng luyến ái ông, nên trước khi ông đi, kẻ nầy mời tiệc tiễn hành, người nọ tiệc trà đưa bạn và chung cùng nhau đồng chụp một tấm hình trước nhà Điện-báo để làm kỷ-niệm. Giữa tiệc trà bữa chiều 26 Novembre tại nhà Điện-báo Thu-xà các bạn ông có đọc bài diễn văn bằng quốc âm để đưa ông, và ông Hàn-lâm Trần-ngọc-Cơ trợ giáo có làm bài diễn văn bằng chữ Pháp, lúc đọc xong, ông Tạo có đứng lên đáp lại mấy lời tạ ân rất cảm khái, tất cả anh em ai cũng vui lòng. Tiếc rằng bài Pháp-văn của ông hàn Cơ không sao lại được, đây chỉ xin đăng bài quốc văn của cả các bạn của ông Tạo ra sau nầy.

Ngọc Tạo nhơn-huynh,
Nước non xa cách nghìn trùng,
Người đi kẻ ở ngại-ngùng xiết bao !

Chư-đệ được tin nhơn-huynh nhẹ bước hoàng-đồ, nương theo hoạn-lộ, là một tin mừng cho cả anh em ta, là một dịp may khiến nhơn-huynh được thỏa chí bình sanh du-lịch phong-cảnh sơn xuyên, nước nhà thế là nhơn-huynh được hưởng cái thú vô cùng tận đó vậy, mà riêng chư đệ đây phải nỗi khắt-khe buồn bã : rồi đây nhà điện báo vắng bạn, đất Thu-xà xa nhau, cảnh đó người đâu ! Hoài tưởng đến trận cười câu nói, anh em hội hiệp hôm nay, chư-đệ sau nầy chịu biết bao nỗi cảnh tình chán chửa.

Mà nhơn-huynh vị tất đã yên lòng trong cõi xa kia ; quê người đất khách, lúc yêm-trí nhơn-huynh đã làm sao mà khỏi nhớ đến nhau nhớ lúc rượu trà, nhớ khi cầm nguyệt, núi Ấn, sông Trà đâu đó ! Tri-kỷ hồ-dễ mấy người ! Thế thì cái nỗi sầu-tư hôm sớm kia, nhơn-huynh tài nào mà tránh được vậy ! Đáng tiếc lắm thay ! ! !

Thôi ! tan hiệp là lẽ thường, miễn một tấm tình riêng ta với ta là đủ ! Non nước đó, ngày tháng đó ! Kỳ tái-hội lại là chi nào !

Sẵn đây anh em ta đông đủ cùng nâng cốc rượu mà tỏ tình luyến-ái của chư-đệ đối với nhơn-huynh, cùng chúc nhơn-huynh đất khách bình-an quê người khương-thái, hoạn-lộ cao thăng, từ-lâm giá trọng ; Chư-đệ lại hi-vọng sao cho nhơn huynh một ngày kia mông ân vả-lộ, phán bổ công-xa, đặng cùng nhau sum hiệp vui vầy cho thỏa lòng chư-đệ ước mong vậy.

Đưa nhau một chơn quang hà.
Chút tình hữu-ái gọi là hôm nay.
Cánh hồng hoạn-lộ cao bay.
Sông Trà núi Ấn có ngày gặp nhau
Còn nhiều ân-ái về sau. . .

BA-KHÊ lai-cảo

Hướng truyền

Quỉ múa bài bông

Thuộc huyện Hương trà có làng Sinh ở gần miền bể, làng ấy có rất nhiều đồng hoang trạn vắn, mồ mả hoang phế lại càng nhiều lắm nữa.

Vừa rồi người ta đồn rằng tại làng ấy có một chuyện rất lạ mà vì đã có chứng cớ đích thực nên đã bẩm quan sở tại chớ chẳng phải là một việc hư thuyết.

Số là những người ở làng ấy đã trông thấy đêm lại thì tại một nơi trạn hoang có ám ngọn đèn : ước đến hơn nghìn ngọn hiện ra ở giữa không ; trong khi đêm tối thì những ngọn đèn ấy xay lộn khi lên cao khi xuống thấp, khi tụ lại thành hình « kim quí », hình tang ra thành hình tụ-tam, tụ-ngũ, lại có khi xoay khi nhảy xem rất là ngoạn mục, chẳng khác nào một đội bạn hát Thanh-bình những khi gặp khánh hội diễn thức múa bài bông ; thường đêm nào có mưa lâm thâm lại càng có nhiều nơi lắm. Họ lại nói rằng nếu lại gần thì nghe có tiếng nói lao xao, nhưng không rõ là nói gì, hình như một đám chợ đông người vậy. Chuyện là như thế nên đêm lại lắm người đi xem như xem hát bội vậy. Vì thế mà đi đến đâu cũng nghe nói việc « Quỉ múa bài bông » ở làng Sinh.

Sự huyền hoặc ấy chẳng phải là lời đồn không. Ký-giả cũng từng thấy ở nơi làng Hà-thân bên kia phố Đà-vằng là nơi cựu chiến-trường, đến nay còn thấy xương người chết lấp vùi ở dưới cồn cát, mỗi khi có gió to bay cát thì xương bày trắng phao phao, ở trong xương người có chất « Tự-lai-hỏa » chữ gọi là « lân hỏa », thường khi trời đang nắng mà có mưa trong tiết tháng chín tháng mười, thì chất ấy phát ra mà thành ngọn lửa mà bay vờ vẩn như thế. Ký-giả trông thấy một lược cũng đại khái như lời đã kể trên. Thế thì đó là một lẽ thường chớ nào có quỉ thần ma mãnh gì đâu mà đồn huyễn còn như tiếng người nói, là một sự bịa thêm vậy.

Hoàng-hải tân-văn

Một viên lương-y chết vì phận sự

Ông lương-y Marcel Turano ở nhà thương Alger chết vì phận sự nghĩa là đang lúc săn sóc bịnh nhân mà bị chết, nhà-nước cấp cho bà-con ông ấy có 659 quan, nên hiện giờ các báo đang kêu nài.

⁂

Ông Laurent Eynac

Quan phó Thượng-thơ về sở phi-thoàn cỡi cái đại phi-thoàn Méditerranée ở Cuero sang qua Ciampino (gần thành Rome) rồi đó lên xe-hơi qua thành Rome (nước I-ta-li).

⁂

Thắp đèn cúng

Y theo lời bàn của ông Augustin Beaud Hội-đồng thành-phố Paris định cứ mỗi năm ở trong đêm lễ các Thánh Nam-Nữ thì sẽ thắp hai ngọn đèn trước mồ tướng-sĩ nặc-danh.

⁂

1.300 quan mua 40 tấn giấy bạc

Có một người thương-gia kia ở Luxembourg mua tại nước A-lơ-măng 40 tấn giấy bạc từ 1, 2, 5, 10 và 20 marks mà có 1.300 quan mà thôi.

Giấy bạc ấy chở 4 xe lửa, chở qua Pháp-quốc được nấu lại làm thứ giấy tốt.

⁂

Tàu André Lebon

Tàu André Lebon khi tới Marseille thì có ông Georges Philippar làm quản-lý tổng-lý hãng tàu M. M đón đặng chào mừng. Bao nhiêu đấy cũng đủ chỉ rằng bè-bạn dưới tàu lấy làm vinh diện, đừng nói chi đến quí quốc ban thưởng cho quan tàu *Tonsin* cái bắc đẩu tứ đẳng bội tinh cũng là ban cả thảy.

⁂

Ông cựu đông cung A-lơ-măng xin trở nước

Ông ex Kronprinz xin với chánh-phủ Hoa-lang cho phép từ giã nước Hoa-lang và xin với chánh-phủ A-lơ-măng cho thông hành đặng phản hồi cố-quốc. Ngài hứa không còn ham hố gì ngôi hoàng-đế nữa. Chánh-chủ Hoa-lang thì không ngăn cản điều chi cả, duy có các quan A-lơ-măng ở la Haye giao quyền ấy cho chánh-phủ Berlin nhứt định lấy.

⁂

Stinnes tha thảy thợ thuyền

Berlin 25 Octobre : Ở Essen người ta gởi tin qua báo *Gazesse de Voss* cho hay rằng các chủ mỏ, định kể từ bữa thứ năm ngưng các mỏ trong miền bị Pháp-quốc chiếm trị và đuổi thợ thuyền cả thảy.

Ở tại Gelsenkirched sanh loạn. Hãng Stinnes đuổi thợ thuyền hết.

Báo « Gazesse Générale de l'Allemagne » cho hay rằng các nhà kỹ-nghệ A-lơ-măng muốn thương thuyết nói với quan lãnh binh Degoutte đặng tính âm nhưng không xong nên các mỏ-khoáng ở tại Ruhr đều ngưng công và giao thợ cho nhà-nước.

(Mai tiếp).

NGẢI MÊ

Nguyên tôi có một người chị em bạn gái tên Madame Ph... có chồng, có 2 đứa con trai, chồng của chị tôi ở học-sanh bên Pháp quốc hồi hương, có cấp-bằng cao đẳng. Chị tôi từ khi có chồng được hai năm, thì chồng chết, tôi thấy tình cảnh của chị tôi giữa đường gãy gánh thì tôi buồn hết sức, buồn là buồn chị tôi được một người chồng có học-thức chẳng may sớm tỵ trần, uổng công thập niên đăng hỏa, mà chẳng hưởng được chút nào, lo là lo cho chị tôi tuổi còn nhỏ không biết ở thủ tiết với chồng đặng trọn chăng.

Từ khi chị tôi chịu cảnh ưu sầu quạnh hiu thì tôi cũng lắm phen khuyên giải, xin chị tôi noi gương đời trước ở vậy giữ chữ trinh liệt làm đầu, đừng làm chuyện lả lơi theo phường hạ-lưu mà mang tiếng xấu cho dòng giống. Chị tôi cũng yên tâm, và hứa với tôi rằng : Nguyện ở vậy trọn đời đặng mà nuôi 2 đứa con trai đến khi khôn lớn. Tôi tôi mừng biết bao.

Bổn phận chị em bạn gái ai cũng có gia thất nấy, bởi câu xuất giá tùng phu nên phải xa nhau.

Tôi vì ở xa, nghe người ta đồn rằng, chị tôi bị một tên công tử bột ở Vinhlong, rước thầy châu gian bỏ ngải, nhưng vậy tôi chưa tin, tôi vội vã xin phép chồng tôi sắm sanh hành-lý về Mocay, trước viếng bà con sau nữa chị em được gặp nhau, cho tường chung thỉ.

Tôi vừa đến Mocay nghe thôi tiếng dị-nghị đầy tai, nhưng mà tôi dã tai ngơ mắt điếc để hỏi thử nguyên do coi có thật quả vậy chăng.

Tôi mau mau lại ghé thăm Madame hai H... là bạn thiết với tôi lúc còn đi học. Cô nói, ối thôi đừng hỏi đến chuyện ấy nghe mà thẹn thuồn. Tôi này nỉ xin cô vì tôi là chị em bạn thiết ở xa, khá thuật đầu đuôi cho tôi tường tận.

Cô hai H... cũng vui lòng bày tỏ căng nguyên cho tôi rõ hết, như sau đây. Từ khi Monsieur hai T... tỵ trần thì Madame Ph... cũng nguyện ở vậy thủ tiết và nuôi con, không có tiếng chi chẳng phải, ai ai cũng đều khen. Cũng có hiếm nơi tử tế đến nói có, mà cô nguyện ở vậy, dựa cửa thiền mà vui thú với cỏ cây, hơn là lấy chồng cho ràng buộc.

Ai ai cũng đều tưởng cô giữ trọn chữ tam trinh cứu liệt cùng chồng. Nào dè đâu mới cách mười bữa rày nghe có cậu công tử bột ở Vinhlong dắc xuống hai tên châu gian dã đi bán ngọc, ít bữa nghe người ta đồn rằng, cô đã bị ngải mê bùa phép của công tử bột ấy, bây giờ công tử còn đương ở tại gia ăn dầm nằm dề, còn cô mê mang, trong bà con không ai nhận hết. Bây giờ bạn cũng nên về chẳng nên gần làm chi.

Ôi thôi tôi rất buồn bã, vì chị em cách nhau lâu về đến xứ sở mau muốn gặp mặt, bởi chị tôi làm đều ô nhơ cho nên mới ra sự xấu vầy.

Tôi nghe vậy thiệt ngán cho phận làm người, ai ôi là phận đờn bà hóa chồng phải đề phòng cho lắm kẻo bọn đi dực dùng bùa mê thuốc lú mà nó hãm hại như chị tôi đây thời nhơ nhuốc biết bao.

Lê-thị tự Chung-Anh.

Trong một kiếp sanh minh chẳng chi lo sợ hơn là hay đau lôi thôi và thường ngày mệt mỏi, mấy đều còn hại hơn là bịnh trong là vì nó rút ría càng ngày càng hết huyết và lại yếu ớt cốt gân.

Bởi vậy cho nên trong gia tộc đông mà mỗi lần con cái hay là cha mẹ hay đau ốm, thì họ thường dùng thứ *PILULES PINK*, vì nhờ thuốc ấy nó bổ huyết và bổ gân, cũng là giúp việc đường tiêu hóa, có đủ vật chất tẩm bổ cho sức yếu.

Không có chi bằng thứ *PILULES PINK* mà phòng bị người ta khỏi bịnh hoạn, làm cho khoẻ khoắn khỏi mệt mỏi và bảo thủ sức lực được y nguyên.

Trong các y-dược phòng đều có bán.

Quí vị ở Cholon nên đến xem
BẠN HÁT XIẾT VIỆT-NAM
Của ông TẠ-DUY-HIỀN
Thưởng thọ ngũ đẳng long-bài bội tinh

MỚI LẦN THỨ NHỨT TẠI CHOLON
Có nhiều kép hát thiện nghệ toàn là người Annam
Đều đặng Đức-hoàng-đế KHẢI-ĐỊNH
CÓ BAN THƯỞNG KHUÊ BÀI

Có nhiều thú vật tập luyện đã thành thuộc như là : Ngựa, Trâu, Bò, Nai, Lừa, Chó, Heo, Khỉ, Voi vân vân...

Khởi sự hát ngày 29 Novembre 1923
Tại Bình-tây (Sân đá banh) *Đúng 9 giờ tối*

GIÁ CÁC HẠNG

Chỗ 6 ghế.....	10 00	Chỗ 1 ghế.......	2 00	Hạng nhứt.....	1 50
Hạng nhì......	1 00	Giàn............	0 40		

Le Directeur — Propriétaire,
TẠ DUY HIỀN.

盛德
CHƯ QUÍ BÀ, QUÍ ÔNG VÀ QUÍ VỊ

Nhờ sự tín-dụng của chư-tôn bấy chầy nên bổn-hiệu ngỏ vài lời cho chư-tôn rõ về sự cần ích mà chư-tôn và thân bằng cố hữu của chư-tôn nên đến bổn-hiệu mà mua đồ.

Về các thứ đồ mà chư-tôn có dịp đi biếu trong lúc Tết-tây và Tết Annam cũng là để cho những người bạn hữu từ giã xứ thuộc địa.

Bổn-hiệu có bán đủ thứ đồ tốt để cho chư-tôn chọn lựa mà giá lại rẻ lắm. Món đồ tốt cũng vậy không có tiệm nào bán giá rẻ hơn.

Ai mà muốn biết chắc giá đồ của bổn-hiệu thì xin hỏi lại mấy người bạn hàng của bổn-hiệu thì biết rõ, vì họ có mua thường họ cứ việc nói ngay.

Bổn-hiệu bán đủ các thứ hàng bắc thật tốt. — Bán sĩ và bán lẻ như : Đồ cẩn, đồ đồng, đồ kiểu đồ xưa, đồ chạm, đồ thêu bông vàng, bông bạc, nhiễu hột gà, băng, xuyến, the-la-cả, sa-hột, lượt lồng đủ các màu, lãnh bưởi lụa cô-đô. — Lụa quản-anh, vải may mùng, các thứ tố bông và trơn đủ các màu, các thứ nón tây, giày hạ, giày tây, giày cườm, giày bắc các thứ trà ướp bông. — Các thứ rương da và valise v. v.

Có bán hàng tàu, xuyến đen, lãnh tàu, lãnh Bắc-thảo, hàng cẩm châu, châu xá, trừu, Lục-soạn trang v.v., nhung đủ màu.

Đồ bạc, đồ chạm, đồ cẩn, đồ Salon (phòng-khách) có bốn cái ghế dựa, hai ghế dài và một cái bàn, ghế chạm vân vân.

Đồ đồng, lư hương chân đèn, mâm bút vân vân, giá thiệt rẻ và đồ lại tốt.

Gởi cách lãnh hóa giao ngân tiền gởi người mua không phải trả.

Đánh giấy thép xin đề : CHAUVIN Saigon.

Nhà ĐỨC-THỊNH
81, Rue Catinat Saigon

PHÒNG TRỒNG RĂNG
VINCENZI
Quan Tấn-sĩ Lương-y MALZACH ở Paris

Chuyên nghề trị bịnh đau họng và răng. Trồng răng vàng và các thứ
Dây thép nói 371
Số hiệu 22 đường Lagrandière
Khán bịnh từ 9 giờ đến 12 giờ mỗi bữa và đến chỗ kỳ hẹn

LỜI RAO
HÃNG XE HƠI
SOCIÉTÉ des GARAGES CHARNER
HỒI TRƯỚC LÀ HÃNG E. C. MONOD & Cie

Kính cùng các nhà thầu khoán lãnh chở chuyên hay rằng hãng mới tiếp đặng thứ xe hơi chở đồ, sức chở nổi 1 tonne 1/2 *(1500 kilos)*.

HIỆU
Rochet — Schneider — 12 18 H. P.
Hiệu xe nầy có đã lâu và có danh tiếng hơn các thứ hiệu xe hơi khác

XE ĐÃ TỐT NHỨT
MÁY MÓC ÍT KHI TRẮC TRẸO, SỨC MẠNH DỊ THƯỜNG VÀ LẠI CHẠY MAU

Trước khi các Ngài muốn mua xe nên đến viếng hãng **Société des Garages Charner**
ở tại Đại-lộ Charner, môn bài 131 – 133. — SAIGON

Bài tứ sắc hiệu SONG-LONG (Con Rồng) của hãng L'U. C. I. A. chữ nho gọi là « An-Hưng » ở Saigon đường kinh lấp (Boulevard Charner) số nhà 34 đã tốt lại chẳng hề phai màu, xướt mặt ; dầu đánh lâu chừng nào cũng còn tốt chừng nầy. Vậy xin chư quí ông, quí bà hãy mua mà dùng thử cho biết. Một bộ bài hiệu SONG-LONG nầy chớ đánh lâu bằng bốn năm bộ bài của các hiệu khác. Và từ nầy về sau ở ngoài mỗi bao lớn thứ tứ sắc nầy bổn-hãng sẽ đóng con dấu bằng chữ đỏ y như đây đặng thưởng cho kẻ thường mua bài tứ sắc của bổn hãng. Hễ góp được mười con dấu ấy, hoặc là sắp lên, và phải cắt con dấu chữ đỏ dính luôn miếng chữ nho, gởi lên cho bổn hãng đặng lãnh đồ thưởng.

Trong những con dấu chữ đỏ dán trên mỗi bao lớn bài tứ sắc SONG-LONG của bổn-hãng đều có bổn đại-lý ký tên ; những con dấu nào không có bổn đại-lý ký tên thì là mạo giả. Xin quí ông quí bà hãy xem cho kỹ.

L.U.C.I.A.

SAIGON

西貢
安興洋行
特辦
請認本行商標註冊

L'UNION COMMERCIALE INDOCHINOISE ET AFRICAINE
CON DẤU NẦY ĐỂ LÃNH ĐỒ THƯỞNG
PRIME
SAIGON

Đồ cẩn, đồ thêu và hoa-ly
BÁN TẠI TIỆM
TRẦN-QUANG-NGHIÊM
đường d'Espagne số 200 (góc Chợ-mới)
SAIGON

Giá rẻ.

Tiệm nầy trữ đủ các đồ cần dùng về việc đèn khí, như dây đèn, bóng đèn, quạt máy điện, bàn ủi điện v. v. và đủ các kiểu đèn thắp bằng dầu sáng và dầu lửa có măng sông và hàng tơ lụa Bắc-kỳ

Bán sỉ và bán lẻ giá rẻ

DENTIFRICES DES RR.PP.
BÉNÉDICTINS
DE SOULAC
ELIXIR-PÂTE-POUDRE-SAVON
Bảo tồn rất thần hiệu và làm cho răng đặng trắng tin anh.
ĐẠI-LÝ : CANQUE et LACOUR, Saïgon.

20
CIGARETTES
MARQUE DEPOSEE
CIGARETTES
du
GLOBE

HÃY HÚT THUỐC gói và thuốc điếu CA-LÔP

GLOBE

Hãng dệt vải và nhuộm

Kính lời cho Lục-châu đặng hay, hãng dệt vải và nhuộm vải, biệt hiệu là : « LÂM-THANH » chủ nhơn tên LÂM-VĂN, ở tại Caukho (Saigon) đường d'Arras, có chế bao khăn lông, để dùng lao mặt ; khăn ấy chế ra hai màu : Vàng và trắng có lớn nhỏ rộng hẹp, dài vắn, gần hai mươi hạng ; thảy đều dệt bằng chỉ đánh, rất chắc chắn lại rất huê dạn. Dùng được lâu, lại giặt không phai màu. Trên mỗi cái khăn đều có in nhãn hiệu : *« Ba ngôi sao »* và nhãn hiệu *Chữ THẬP* như hình vẽ dưới đây.

Xin Lục-châu quí khách mua khăn của bổn hiệu mà dùng thử, thì mới rõ lời rao trên đây là thật sự, chớ chẳng phải là lời chuốt ngọt.

Bổn hiệu cũng có dệt nhiều thứ vải rằn, cũng đóng nhãn hiệu : *« Ba ngôi sao »* như khăn vậy. Vải nầy rất dày, rất chắc ; dầu giặt thế mấy màu cũng không phai, giặt chừng nào, càng dày chừng nấy.

Muốn cho quí khách biết đều, rằng vải của hãng « LÂM-THANH » là tốt, là chắc, bổn hiệu không nài tốn hao, định cho phần thưởng những người mua, như cách nói dưới đây :

Trong nhiều cây vải có gói trong ruột một tấm giấy cho phần thưởng. Giấy ấy có in hình « *Chữ THẬP* » như dưới đây, có bổn hiệu chủ nhơn ký tên và có chỉ rõ số vải thưởng. Như được giấy thưởng thứ nhứt, thì phát cho hai chục (20) cây vải như được giấy thứ nhì, thì mười cây (10) giấy thứ ba, là hạng chót, thì năm cây (5)

Vậy xin Chư quí khách hãy mua vải của bổn hiệu mà dùng, trước là cho biết hàng tốt, sau nữa, như may mắng mà được giấy thưởng ấy, thì lập tức đến tại bổn hiệu ở Caukho đường d'Arras mà lãnh thưởng. Còn như ở Lục-tỉnh, thì đến mấy tiệm có bán vải của bổn hiệu, mà trình giấy thưởng, thì người ta sẽ chiếu y số mà phát cho, chẳng hề chối cải.— (*Nguyện bất thực ngôn*).

Cho khỏi mua lầm vải giả mạo, thì xin quí khách xem cho kỹ nhãn hiệu *« Ba ngôi sao »* in trên vải, y như hình dưới đây :

Đây là nhãn hiệu in trên vải và khăn :

林青機器染織公司

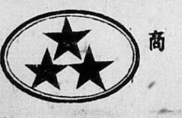

Đây là hình chữ THẬP in trong giấy thưởng và trên khăn lông :

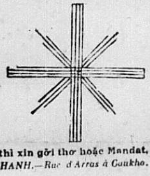

Như Lục-châu muốn mua ngay tại bổn hiệu, thì xin gởi thơ hoặc Mandat, để cho: LÂM VĂN *Patron de la filature LAM-THANH.—Rue d'Arras à Caukho. Saigon*, **thì bổn hiệu tiếp được ngay.**

LÂM THANH
Công-ty cẩn bạch

XIN GHÉ MẮT

Ở đường Catinat. — Saigon. Có một tiệm bán đủ đồ gia vị, nào rượu chác, rượu Champagne, rượu uống khai vị, nước suối, bánh hộp, dầu thơm, đồ dùng theo việc nấu nướng, đồ pha ly, bằng sanh, bằng bạc, dao, nĩa, muỗng, mức, trái cây tươi bên Pháp quốc đem qua mỗi chuyến tàu.

Epicerie Saigonnaise HONG-VAN & A-PHAT
145-147-149, Rue Catinat. — Saigon

BÁN SĨ, BÁN LẺ

Giá rẻ hơn các nơi

Gởi đi khắp Lục-châu, gởi hàng đem tới đến nhà thơ lãnh đồ (*Contre Remboursement*).

Xin quí quan, quí ông, quí bà có đi Saigon ghé lại tiệm tôi mà xem công cuộc chúng tôi buôn bán.

VIN TONIQUE

ET

BI-NUTRITIF

DU DOCTEUR **RIP**

Vệ sanh TỬU của Lương y RIP chế

PHARMACIE DU NORD
VIN TONIQUE
DU Dr RIP

Thứ thuốc rượu nầy là một vị đại bổ gân cốt cùng là tráng kiện tinh thần, bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Những kẻ tuổi cao khí lực suy giảm, vội thấy ngày xuân đã thỏn mỏn hễ uống rượu nầy vô, thì ắt đặng cử lão thành đồng, mặt mày tươi tốt coi như trẻ, lại mãng hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược, đờn bà mất máu, có huyết bạch, có chửa, những kẻ hao tổn tinh thần hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ, lẫm liệt, da thịt đỏ sẳn, tinh thần tráng kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc

Có trử bán tại tiệm thuốc Tây *ở đường Marins số 190, Cholon.*

Dépot PHARMACIE FRANCO-CHINOISE 190, rue des Marins Cholon.

Tự do diễn-đàn

Ngỏ cùng liệt-qui

Đã lắm phen, Bổn-báo có truyền ngôn rằng để mục Tự-do-diễn-đàn nầy, Bổn-báo riêng để cho liệt quí bình luận cho thỏa mãng ý muốn. Nhưng bởi, cũng đã lắm phen, Bổn-báo gặp nhiều có chỉ hẳng thôi rằng tên ký dưới bài gởi đến và đăng vào báo đó không phải là tên thiệt của người viết bài ấy ; hoặc tên giả, hoặc mượn tên của người hàng xóm mà để đại vào. Ấy là một đều đáng cho là khiếp nhược, mà người chưa chịu ăn-năn chừa bỏ. Nếu việc quấy, mình đảm đương cầm viết chép ra để gương giáp ch, có sao lại sợ mà nặc danh? Há chưa phải là khiếp nhược chăng ?

Vì cái tật khiếp nhược ấy, gây rối, buộc Bổn-báo từ đây, những bài ở đâu gởi đến, tên ký không rõ, hoặc Bổn-báo không nhận biết, thì Bổn-báo không ấn hành. Lại còn những bài ấn hành trong mục nầy, thì Bổn-báo để trọn về phần người ký tên gánh chịu lấy những đều can hệ gì xảy đến ; Bổn-báo không can-dự. L. T. T. V.

⁂

THƠ TỜ LÀ MÓN TỐI TRỌNG

Cuối xin quan phủ Chủ-quận
An-hóa ghé mắt

Tại làng Phú-túc, tổng Thuận-trị (Mytho), có chiếc đò đưa hành-khách và lãnh trát, nhựt-trình, thơ tờ đem về giao cho làng, thường khi làm lắm đều trễ nải và phiền phức lòng nhiều người ở trong làng mà chẳng ai dám hở môi. Tôi nghe nói — nếu chẳng sai lầm — chiếc đò nầy của một ông hương-chức lớn ở trong làng làm chủ ; cho nên mấy tên phu-trạo ỷ quyền của chủ mà nghinh ngang một cỏi. Người ta nói mỗi khi đò xuống Mytho rồi, vô thầy cai mà lãnh nhựt-trình, thơ, xong rồi chúng nó xuống đò bỏ vải nhựt-trình, thơ ra đó, cho hành-khách xem tự ý ; tại vậy nên thường khi mất nhựt-trình và thơ của người. Như tôi đây, tôi thường gởi thơ về thăm người quen ở trong làng, ít khi đặng, nhiều khi mất ; mà mỗi khi đặng thơ, thì cái thơ đó đã bị xé ra coi rồi. Ấy là lời thật, chẳng phải là tôi không ưa nói thừa cho bỏ ghét. Đám phu-trạo ấy lại còn tệ nầy nữa. Nghe người nói khi đò tới Mytho lãnh thơ rồi, dầu có hành-khách đi cũng không màng đến, hễ gặp dịp có hát Cirque hay là Cải-lương thì họ cắm đò tại Mytho coi chơi đợi ngày sau lãnh thơ một lần nữa rồi mới chịu về phát cho làng ! Dường ấy quan lớn xét coi có phải là hại cho việc thơ tờ là bao ? Cho đến thơ gởi đi cũng vậy. Trong làng có ai trao thơ cho chúng nó đặng xuống gởi thùng thơ Mytho nghe nói hễ có cò thì chúng nó gở ra lấy cò, thơ thì xé bỏ ; còn như trao thơ và su đặng mua cò gắn vô thơ, thì su mất mà thơ cũng xé bỏ nữa. Thật là giã man quá lẽ.

Bởi chúng nó ỷ quyền thế, cho nên mới dám làm đều tác tệ không kể luật-phép. Tôi vì ích lợi chung chẳng nệ tài sơ trí siểng, kính tỏ vài hàng trên đây, cuối xin Quan-lớn lấy luật nghiêm trừng trị chúng nó, thì chẳng phải một mình tôi cám đội ơn Quan-lớn mà thôi, dân trong làng cũng đồng kính phục lòng nhơn đức Quan-lớn hằng ngày.

VĂN-THÀNH-DANH,
Rue Commandant Raynal N° 2,
à Saigon.

Agréable boire Tonique Reconstituante EAU de Guérit l'ESTOMAC et régularise les fonctions de l'INTESTIN

POUGUES

Nước POUGUES nầy để **BỔ LỰC** rất nên *thần hiệu*, lại còn trị bịnh **BAO-TỬ** và bịnh đau **RUỘT** nữa.

có trử bán tại hãng
DENIS FRÈRES

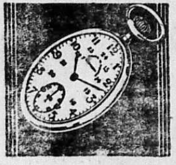

MERVEILLE
D'ÉLÉGANCE

MERVEILLE
DE PRÉCISION

REINE DES MONTRES

Nếu Chư tôn muốn mua đồng hồ trái quit, Chư tôn nói mình là độc-giả của báo « LỤC TỈNH TÂN VĂN » thì Chư tôn được mua giá rẻ coi sau nầy lại có giấy bảo-kiết và khỏi trả tiền gởi cùng là bao gói.

Thứ «Reine des Montres» vàng Huê-kỳ.....	8$00
Có thêm sợi dây chuyền và hộp..................	3 00
Thứ «Carr» dây bằng da để cho đàn-ông, 15 rubuis, vàng mười tuổi................	13 00
Thứ «Carr» dây láng, để cho đờn-bà, 10 rubis, vàng mười tuổi................	

Magasin UNIVERSEL
187, Rue Catinat 187. — SAIGON

THIỆT LÀ RẤT HUÊ-DẠN

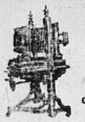

T. MORISE
NHÀ CHỤP HÌNH NHỰT
21, Place Gambetta
(chỗ chợ-cũ)
SAIGON

ĐỒ CHỤP HÌNH ĐỦ THỨ

Chụp hình tại chỗ và đèn tại nhà tùy ý người muốn.

TRƯỜNG-TƯ NGUYỄN-PHAN-LONG

Saigon — Đường Legrand de la Liraye
Số 148, 150, 150 bis, 152, 152 bis và 154

Bực sơ-học có năm lớp.

Bực chung-học có năm đầu (1re Année) : Sang năm sẽ lập thêm năm thứ nhì và năm thứ ba. Học-sanh học hết năm thứ ba thì đi thi bằng cấp tốt nghiệp (*Diplôme de fin d'études complémentaires*)

Trường lãnh trò học trong hay là học ngoài.

Hiện bây giờ còn 30 chỗ học trong.

Vị nào muốn cho con cháu vô học thì xin gởi thơ cho **M. NGUYỄN-PHAN-LONG** *hay là đến tại phòng-văn của người mà thương-nghị thì người sẵn lòng tiếp rước.*

LỜI RAO

Nay tôi là *NGUYỄN-TẤN-NHIỀU*, chủ phố ở lang Bình-lập, tổng Thạnh-hội-Thượng, hạt Tanan cho ai ai đều biết rằng từ nầy về sau tôi đã từ tên NGUYỄN-TẤN-CHIỀU hay là NGUYỄN-VĂN-CHIỀU là con của tôi, vì tôi đã lập nên gia thất cho nó rồi mà nó bất tuân lời tôi dạy, nó đã hoang đàng chi địa, không kể chi cha mẹ, nhà cửa, bỏ sở-ăn sở-làm, xài phá vô độ ; vì tình phụ tử nên tôi phải gánh vát nợ-nần cho nó nhiều lần rồi, và để lời khuyên nhủ nó, song nó cứ giữ một mực cứng đầu cứng cổ. Vậy thì từ ngày nay tôi không biết đến tên tuổi nó, nợ-nần và những sự chi tội-bại của tên NGUYỄN-TẤN-CHIỀU hay là NGUYỄN-VĂN-CHIỀU, làm ra thì tôi không nhìn biết đến.

Kể từ ngày 1er Décembre 1923 dĩ chí mười lăm ngày, nghĩa là tới (15 Décembre 1923) ai có chuyện chi bất bình về tên NGUYỄN-TẤN-CHIỀU hay là NGUYỄN-VĂN-CHIỀU thì xin đến tỏ tại nhà tôi, còn từ 16 Décembre 1923 tới sau thì tôi không biết đến.

NHIỀU.
Saigon, le 2 Décembre 1923,

ANNAM RÒNG

Mua đâu, thì cũng tốn tiền,
Đồng-bào, giúp lẫn, lợi quyền còn đây.

Kính cùng chư quí vị đồng bang ;

Tôi có bán : Lãnh, xuyến, (nước nhuộm tại Cao-lãnh — Bentre) vải đen nhuộm, thiệt tốt (có bán các thứ lãnh ngoài Bắc-kỳ và của Lê-phát-Vĩnh nữa) bán giày, dép, nón, roi gân bò.

Còn các thứ Truyện đủ bộ, có đóng bìa, hoặc để rời, xin kể dưới đây :

Bạch-xà, Bắc-tống, Đông-hớn, Đông-châu, Ngũ-hổ bình-nam, Ngũ-hổ bình-tây, La-thông tảo-bắc, Tiết-nhơn-Quí chinh-đông, Thập-nhị-quả-phụ, Vạn-huê-lầu, Tái-sanh duyên, Đông du, Nam-du, Bắc-du, Đại-hồng-bào, Tiểu-hồng-bào, Tống-tử-Vân, Tô-huệ-Nhi, Vĩnh-khánh thăng-bình, Cam thác vối tình, Hiếu nghĩa vẹn hai, Bài ca cải-lương Bội phu quả báo (Tuồng hát cải-lương) Nhan trừ muỗi (Nhan nầy, 1 hộp 6 khoanh 1 khoanh đốt đâu đặng 10 giờ, giá mỗi hộp 0$15 mà thôi ; nếu mỗi đêm đốt 1 khoanh, thì không có một con muỗi nào dám léo tới phòng, nhiều người dùng rồi, thiệt là hiệu nghiệm lắm).

Hãy lại tại chợ nhóm, Chợ-mới Saigon, coi chỗ bán Sách nào, có để chữ « NGUYỄN TỰ » mà mua các thứ truyện sách ngoài Bắc-kỳ, tại đây có bán, như là :

Chinh phụ ngâm, Bần nữ thán, Trần-hưng-Đạo vương, Tần cung oán, Nhị độ mai, Kim Vân Kiều, Ca trù thể cách, Huyền ca điệu, Nữ tú tài v. v.

Quí vị ở xa, mua ít nữa là 3 đồng sấp lên mới bán, mua ít không gởi. Mấy thứ sách, tôi rao đang in lúc trước, bị việc trở ngại, nên ra chưa được, chừng nào in rồi, tôi sẽ rao báo.

Đồng bào, vì biết thương nhau ;
Dân khôn, nước mạnh, sang giàu thua ai ?
Thà liều một trận muôn quân ;
Chẳng thà đồng điếu, đem dâng nước ngoài

Gởi thơ, hoặc mandat thì đề như vầy :

LÊ-MAI.
Libraire — Saigon.

Nhà máy xay lúa

MÁY TÀU CÙNG CÁC THỨ MÁY KHÁC

Lục châu quí khách muốn lập nhà máy xay lúa cùng các thứ máy khác, hãy do nơi hãng « L'UNION INDUSTRIELLE et COMMERCIALE » môn bài 141 đường Chaigneau Saigon.

Giá đã rẻ, mà cách trả tiền bạc cũng lại dễ ; cho trả 3 kỳ cũng là 4 kỳ, tùy theo ý mình muốn.

Ông chủ hãng nầy rất thiện nghệ hết sức về việc nhà máy xay lúa cùng các thứ máy móc khác.

Như trong lục châu quí khách muốn hỏi đều chi về máy móc cùng đồ phụ tùng nhà máy, thì hãng nầy sẵn lòng hồi âm tức thì.

Có xưởng tại Chợ-quán làm và sửa các thứ máy, công việc làm rất kỹ cang và nhằm lẹ lắm

Ngày 5 Décembre 1923

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Sớm mai
Nhà nước............................	9$25
Ngân hàng Đông-pháp...............	9 35
Sté de G. de la Banque Ind. de Chine	9 35
Ngân hàng Hongkong Shanghai.....	9 35
Ngân hàng Chartered..............	9 35

MỄ CỐC

Giá lúa chở đến nhà máy Chợlớn bao trả lại giá một trăm ki-lô

Vinhlong....................	6$15 à 6$25
Gocong.....................	6 50 à 6 60
Bai-xàu.....................	6 50 à 6 60
Baclieu......................	6 70 à 6 80
Giá thường bực trung.....	6 46 à 6 56

TÀU ĐI LỤC-TỈNH

Chiếc *J. Rueff*, chạy Pnompenh, Bacpréa, Angkor, ngày thứ ba 4 Décembre, 9 giờ tối.

Chiếc *Blanchet* chạy Pnompenh, Bacpréa, Angkor, ngày thứ năm 6 Décembre 9 giờ tối.

Chiếc *J. Rueff*, chạy Cambodge, Laos, ngày thứ ba 4 Décembre, à 9 giờ.

Chiếc *Mékong* chạy Cambodge, Laos ngày thứ bảy 7 Décembre, à 9 giờ.

Chiếc *Annam*, chạy Ouest, ngày thứ hai 3 Décembre, à 9 giờ.

Chiếc *Hainan*, chạy Ouest, ngày thứ bảy 30 Novembre, à 9 giờ.

Chiếc *Hainan*, chạy Tâyninh, ngày thứ tư 5 Décembre à 8 giờ.

Chiếc *Hainan-Namkỳ* chạy Cap, Baria, ngày thứ hai, thứ ba, thứ năm, thứ sáu 8 giờ tối và thứ bảy 12 trưa.

TÀU ĐI CÁC NƯỚC

Tàu chạy về Pháp-Quốc

Chiếc *Angkor* sẽ chạy đi Marseille ngày 18 Décembre (M.M.)

Chiếc *Chambord* sẽ chạy đi Marseille ngày 30 Décembre (M.M.)

⁂

Tàu ở bên Pháp Quốc chạy qua Saigon

Chiếc *Hoedic* ở Colombo chạy hôm ngày 29 Novembre 1923 (C.R.)

Chiếc *André Lebon* ở Pháp-Quốc sẽ tới tối ngày 14 Décembre 1923 (M. M.).

Chiếc *Amboise* ở Pháp-Quốc sẽ tới tối ngày 28 Décembre 1923 (M. M.).

Chiếc *Donai* ở Poulo-Condore và Singapore sẽ tới chiều nay tối 4 giờ (M. M.)

Chiếc *Donai* sẽ chạy đi Singapore và Poulo-Condore tối ngày 8 Déc. 1923 (M.M.)

AI MUỐN MUA ???

Một cái xe hơi hiệu « OVERLAND » còn tốt muốn bán, giá rẻ lắm xin do nơi IMPRIMERIE DE L'UNION, *157 Rue Catinat* mà thương nghị.

ĐAU BỊNH TRĨ **HẬU MÔN LỞ RA MÁU**

Ai rủi bị bịnh nầy mà uống thuốc không hết, thì nên dùng thuốc đâu **Pommade Royer** thì sẽ thấy bớt liền và sẽ mau hết bịnh

Tại Saigon, L. Sarrean Pharmacie Normale.

RƯỢU COGNAC
HIỆU :
BISQUIT DUBOUCHÉ & Cie

Rượu mạnh nầy *ngon nhứt hạng* Ai *không* uống uống *lắm*

có trữ bán tại hãng
DENIS FRÈRES
Là Đại-lý ở Saigon, Haiphong, Hanoi, Pnompenh và Tourane.

Hãy hút thuốc điếu **"LES AS"** Đã ngon lại rẻ

Đại lý một mình hãng: «Société Marseillaise d'OUTRE-MER» — **SAIGON**

ADRESSE TÉLÉGRAPHIQUE
NGUYỄN-PHÁT-ĐẠT
HANOI

買大北圻

NGUYỄN-PHÁT-ĐẠT

HANOI. — *15, Rue des Caisses 15. (Bureau d'expédition)*

Atelier de tissage au village Bưởi (environ Hanoi)
Filature de soie à Bồng-sơn (Annam)

Dépôt:

Lãnh sống bông bát kiết và các bông lạ dệt đúng kiểu lãnh tàu *Bắc thảo* nơi đầu quần dệt chữ: 南盛興家用

Giá lãnh sống: Extra qualité . . . . . . 3 $ 80 một quần
1re — 3 60
2e — 3 30
3e — 3 00
Giá xiến 3 chỉ hàng 5 chỉ: Extra qualité . . . . . . 4 50 một áo
1re — 4 00
2e — 3 50
3e — 3 20
Giá lãnh đen Bắc-kỳ: 1re qualité 11$00 — 10$50 — 10$00 mỗi sấp 2 áo.
— — 1re — 7 00 — 6 50 — 6 00 mỗi sấp 2 quần.

Các giá trên đây khi cao sẽ báo trước, khi sụt sẽ bán rẻ.
Xin đồng bang chiếu cố.

NGUYỄN-PHÁT-ĐẠT
Cẩn bạch.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG ĐẠI-DƯỢC-PHÒNG

TIỆM CHÁNH TẠI QUẢNG ĐÔNG TỈNH-THÀNH ĐƯỜNG ĐẠI-TÂN SỐ 145-147 VÀ 149, TIỆM NHÁNH TẠI CHỢ-LỚN, ĐƯỜNG CANTON, SỐ 38, DÂY THÉP NÓI SỐ 658

NHỊ THIÊN-ĐƯỜNG DƯỢC-TỬU
(Thuốc rượu NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG)

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG **THANH TÂM NGƯU-HOÀNG HƯỜN**

Thuốc nầy chủ trị nam phụ lão ấu, thình lình mê sảng đàm chận; hoặc trúng phong trúng khí bất tỉnh nhơn sự, ngậm miệng cắn răng, con mắt láo lưng tay chưn quíu rút, trúng thử phát nhiệt, ác khí xông nhằm, phát cuồng nhảy nhót, giựt tay giựt chưn; nhều nhảo ho hen, long óc nhức đầu: xây xẩm tối mắt, nhức nhối cả mình; hoặc bị sơn phong chướng khí, đau thắt ruột gan; phong đàm ngăn trệ, khí huyết chẳng thông; thần hồn phách ám, nằm ngũ chẳng yên v. v..... Nhứt thiết các chứng bịnh nguy cấp phải dùng thuốc nầy; ấy là một thứ thuốc khởi tử hồi sanh phò nguy cứu cấp, công hiệu như thần.

Hễ uống nó vào thì thanh tâm trừ đàm, đã thông cửu khiếu lại tiêu trừ ác dịch tức khắc an nhiên.

Chí như con nít mà bịnh kinh phong, cảm mạo phát nhiệt, sanh bịnh da-đẻ, khò khè ọc sữa, tích trệ đau bụng thấy đều dùng được.

Người lớn mỗi lần phải uống một hườn, như bịnh đau lắm phải uống gia bội; uống với nước gừng.

Con nít phải uống nửa hườn, nếu là bọn bé lấy nước cho uống với thuốc, hoặc hòa với sữa mà cho uống, hoặc thoa nơi núm vú mà cho nó bú, hiệu nghiệm như thần.

Phương thuốc nầy từ được Tổ truyền đến nay, bổn đường hằng gia tâm nghiên cứu rồi chọn những thượng phẩm dược liệu tuân y theo phép chế ra mà làm hườn; uống chừng nào hay chừng nấy.

Kị ăn cá và đồ rau cỏ sống sít lạnh lẽo, cũng kị đồ bằng sắt.

Đờn-bà có thai chẳng nên dùng.

Chư tôn có mua, xin hãy nhìn cho kỹ cái nhãn Ông PHẬT kẻo lầm đồ giả.

Giá mỗi hộp gấm 4 hườn . . . 0 $ 80 — *Hộp gấm 2 hườn . .* 0 $ 30
» *hộp cây 4 hườn . . .* 0 80 — *Hộp cây 2 hườn . .* 0 30

TÒNG-LƯỢC SỬ-KÝ

CAO-MÊN QUỐC

(tiếp theo)

PHẦN THỨ NHỨT

Những dân tộc hồi thế-kỷ thứ 13

ĐOẠN THỨ NHỨT

Những dân tộc

Lúc đó (quá nửa thế-kỷ VIIIè,) toàn cõi Đông-Pháp, từ trũng sông Cửu-long-giang chí trũng sông ngoài Bắc-kỳ đều bị quân cướp phá tàng và có vài cái tích gọi những quân bất-lương ấy là những người da đen và ốm bên xứ Java qua bằng tàu. Xứ Cao-mên cũng bị quân ấy phá hại hồi đời vua Ra-dân-ra-hoat-manh và vua nầy phải nạp lễ tấn-cống cho vua xứ Bà-lai. Vì cớ ấy mà những vị họa-đồ Á-rập có để lại một tích như vầy: «Cương-giới Cô-ma (xứ Cao-mên) cai-trị bởi một ông vua nhỏ tuổi, tài sơ trí kém. Ngày kia, người ngồi trong đền ở gần sông, trí người liền khiến cho người ao-ước với một cách dữ-dội lắm. — Người phán cùng quân-sư rằng: «Trẫm ước sao cho được thấy thủ-cấp của vua Maharaja ở Da-béc (Zabedj) để vào mâm dưng dưới bệ cho trẫm». Vua nói đây là một ông vua nước lớn rất oai-nghi và lợi hại lắm. Quân-sư biết rằng chúa mình vì sự ganh ghét nên mới nói vậy, nên người có để lời can vua về việc ấy. Song mà rất vô ích, vua nhỏ nầy cứ tự-đắc lặp đi lặp lại nhiều đều khêu gan xỉa ruột thấu tận tai vua Maharaja.

Vua nầy rất căm-hận, tức-tốc lên qua kinh-đô Cô-ma (Cao-mên) với một đạo chiến thuyền đông đảo. Vua Cao-mên sửng sốt chẳng kịp trở tay nên bị quân binh vua Maharaja lấy thủ-cấp và cũng trong lúc đó quan quân trong thành đều bỏ thành mà tẩu-thoát.

Khi trả thù xong rồi thì vua Maharaja truyền lịnh về nước để quyền tự-do cho xứ Cao-mên tôn vua khác thế ngôi. Song mà người lại đem thủ-cấp ấy về nước làm cho quân binh của người sửng sờ không biểu vì tội chi mà chúa họ đối-đãi cùng vua nghịch cách ghê-gớm như vậy. Nhứt định người hạ lịnh tẩm-ướp cái thủ-cấp ấy để vào hũ rồi cho người đem qua cho Tân-vương xứ Cao-mên.

Kể từ đây thì vua xứ Cô-ma, mỗi buổi mai, khi thức dậy thì ngó mặt qua xứ Da-béc mà bái, chỉ dấu tôn kính vua Maharaja».

ĐOẠN THỨ NHÌ

Những dấu tích cảnh Đế-Thiên, Đế-Thích Da-da-hoat-manh II và vua trời (Roi-dieu)

Dân Cao-mên làm chư-hầu xứ Java chẳng bao lâu.

Năm 802 một ông trong mấy vị vương cũng là dòng Đế-trụ song đã xa với dòng vua Ra-dân-ra-hoat-manh trong một xứ kia mà trong sử gọi là xứ Java, mà ta chẳng hiểu chắc phải là một cái cù-lao lớn mà bây giờ đây hãy còn tên đó chăng? Vua nầy trở về Cao-mên xưng hiệu là Ra-da-hoat-manh.

«Vua nầy là chánh dòng đế-trụ, tỉ như một đóa bông sen lớn không cọng, mới nở rất ngoạn-mục lắm vậy.»

Lúc người mới ra đời thì chẳng được làm chúa toàn xứ Cao-mên, vậy nên người phải trẩy-nam tẩu-bắc chinh phạt nhiều trận, nhiều năm rồi sau mới bình hết mấy nước đặng. Khi coi thế trong nước vững vàng hưng-thạnh rồi thì người không chịu dưới quyền xứ Java và cũng thôi tấn-cống cho xứ ấy nữa.

(Mai tiếp).

Dịch-giả: TRUNG-TÂM à Bàstrang
Làng An-quảng-hữu.

VIEILLE CURE
LA GLOIRE DES GRANDES LIQUEURS FRANÇAISES

Có trữ bán tại hãng
DENIS FRÈRES

HÃNG

Thùng thơ 227

Comptoir industriel et électro-mécanique D'EXTRÊME-ORIENT

Dây thép nói 412

44 bis, Rue LAGRANDIÈRE, 44 bis
SAIGON

ĐIỆN KHÍ
Di-na-mô và Alternateur.
Génératrices polymorphiques.
Groupes convertisseurs et transformateurs.
Groupes électrogènes và bôm điện.
Mô-tơ chạy hoài hay là lát lâu mới chạy.
Máy-móc điện.
Equipements des centrales.

MÁY-MÓC
Mô-tơ à vapeur fixe et demi-fixe.
Mô-tơ chạy bằng khí.
Mô-tơ chạy bằng dầu xăng và bằng dầu nặng
Mô-tơ diesel và semi diesel.
Bôm-nước centrifuges.
Các món khí-dụng công nghệ.
Dựng nhà máy.

Ai muốn xin họa-đồ có định giá không ăn tiền cũng được.

RƯỢU SÂM-BANH

MOET & CHANDON

NHÃN XANH *Là tốt hơn hết*

Phải coi chừng đồ giả mạo
Nài cho đặng thứ cái nhãn có ngôi sao 5 nhánh

Đại-lý cho cõi Đông-pháp
10, Boulevard Charner. — SAIGON

TIỆM BÁN VÀNG TÂY

HIỆU

CON RỒNG VÀNG

SOCIÉTÉ ANONYME BIJOUTERIE PARISIENNE

Ông **GIUNTOLI,** *Chủ-nhơn ở tại đường Catinat môn bài số 135 và 143, gần bên Pháp-Việt Khách-lầu*
(Grand Hôtel de France)

Eh — anh thấy không?

Làm cái gì hai con vịt nó giành vật chi coi chốp nhán dữ vậy?

Ah há — nó giành sợi dây chuyền nhận hột xoàn chớ gì; chắc ai mua tại Hãng ông GIUNTOLI, ở đường Catinat rồi làm mất đó chớ gì.

Hãng ông GIUNTOLI, hiệu con RỒNG VÀNG, có bán dây chuyền nhận hột xoàn nữa sao?

Chói cha — em không nghe danh tiếng sao? Thiếu gì cà-rá hoa tai, bằng vàng, bằng platine nhận hột xoàn, đủ thứ đủ kiểu.

Nói vậy hai anh em mình lại đó mua chơi! Ờ qua cũng nói lại đó mua đồ nữ trang cho vợ đeo tết, vì qua nghe nói hàng nầy bán rẻ lắm.

Mục-tú-Nương

(NÀNG CÓ HAI CON MẮT ĐẸP)

(Tiếp theo)

Nhờ vậy mà Nẹt-vinh mới đặng thoát thân cho.

Những khi còn mắc phải rạt-ràng và lo vẫy vùng cho khỏi nơi dủ-lý, chàng hăng hái vô cùng, song tới chừng một phen lên khỏi chốn trầm luân, chàng vùng đổi ngạo tánh-khí.

Cơn bây giờ chàng mảng sợ bị chúng bắt lại hoài.

Chàng muốn viết thơ về cho mẹ đặng nói việc mình cho mẹ hay và xin gởi tiền bạc cho mình xây dụng, song chàng lại sợ rủi có đồ bể ra thì chẳng khác nào chỉ đường cho lính tìm đến bắt mình.

Chàng lần hồi về tới phương Au, đi lại về luôn Pháp-quốc.

Chàng nhắm nhía đi thẳng đến thành Đơ-rơ. Chàng mong về cho gặp mẹ với con mình nếu cả hai đều còn mạnh khoẻ.

Tiền lưng của chàng đã hết lâu rồi. Chàng đi tới đâu, nhờ có làm mướn theo miệt ruộng và theo mấy rẫy nho, mùa nào theo mùa nấy, mới là chi độ qua ngày; và ấy cũng nhờ mấy lúc gặt hái đông-ken, nên hễ gặp công-mần thì mướn, chớ không ai tra lí-lịch chàng ra.

Chừng mót đủ tiền lộn lưng mà đi nữa, chàng mới ra đi.

Dày dép rách ten ben; chàng mang nó thì cũng gần như không vậy. Áo quần của chàng bị gai gốc móc rách tả-tơi rồi.

Chàng gần bị săn-đâm với những người kiểm-điển bắt hơn mấy chục lần như vậy. Song chàng thoát đặng khỏi tai ương.

Về gần tới chốn, chàng thêm dè-dặt vô cùng. Chàng vào nhà, vô sự.

Nhưng mà, theo ý chàng tính, sáng ngày sau chàng sẽ từ giã thành Đơ-rơ mà xuống Bơri, vì chàng tính xin của mẹ mà làm lộ-phí; chàng nhắm bề xuống đó chắc mình có thể ẩn đi không cho ai gặp mặt.

Khi chàng thuật công cuộc của mình cho bà mẹ nghe xong, chàng bèn tỏ ý đó cho mẹ rõ. Bà già nước mắt dầm-dề, lắc đầu mà nói:

— Không, con phải ở lại đây... Hồi trước, khi con ra đi, con đã có sợ rằng mẹ rầu con mà thêm bịnh... Đó, quả thật vậy rồi... Ngày nay mẹ còn một tấc hơi hoi-hóp là may, mà nếu con đi nữa, mẹ e mẹ phải rầu nữa rồi không biết sao đây; rủi có bề nào, chắc thằng Bẹt-na không ai bảo dưỡng.

— Thưa mẹ, nếu con ở lại đây, chẳng sớm thì muộn, lính sẽ tìm ra mối.

— Có vậy thì mẹ chứng cho, mẹ nói cho chúng nó biết rằng con là con của mẹ, rằng con là tên Rọt Nẹt-vinh, chẳng phải theo một lủ với thằng cường đạo của chúng nó đi tìm kiếm đó, và mẹ dễ để cho chúng nó bắt con à!

Hai tay Nẹt-vinh ôm lấy tráng.

Đã trót mười tám năm trời cái tâm trí của chàng tiêm-nhiễm biết bao nhiêu đều đau-khổ, nay lại thêm một mạng mà hai tên như vầy, sự ấy nó khuấy chàng sợ gần phát điên lên nữa.

Bà mẹ nói tiếp:

— Con ôi, cái thời vận đã khiến con chịu lấy mọi đều oan khúc ấy, lẽ nào còn bị vậy hoài!.. Nếu khi xưa con tự xưng là Rôc-cơ-boe cốt để mà thoát thân ra khỏi nhà thương điên như vậy, nay con phải ra mà nài cho mình lẽ ngay gian, con làm đặng chớ!..

Chàng cả sợ, thang săng:

« Thưa mẹ,.. con sợ lắm, mẹ ôi! Bà mẹ khuyên.

« Đây rồi con xét lại mà hết sợ... Tiết thay! Chớ chi mẹ không mang tật nguyền, mẹ liền đi tới quan quyền ấy mà minh oan cho con lập tức!... Có phải đến trước mặt Đức giám-quốc, mẹ cũng đi mà!... Mà may, mẹ thì đi không đặng, có thằng Bẹt-na đó... Nay nó đặt bánh-nhơn, và phận nó là lo mà gỡ cha nó ra vòng oan-khúc!

Nẹt-vinh chấp hai tay, trong lòng rất toại dường như lên chốn cực-lạc kia rồi. Chàng nói:

« Ờ, còn thằng Bẹt-na tôi đây nữa, mình gần thấy mặt con. »

— Vài phúc đồng hồ nữa, nó sẽ về tới đây đặng ở luôn tới tối. Nó có viết thơ cho mẹ, sớm mai nầy.

— Con tôi!

— Kìa, con ngó một bên cái hình của con coi, chơn dung nó đó.

— Thật nó ngộ nghĩnh thì thôi! diện-mạo rõ-ràng là diện-mạo người trung trực, lương thiện... A! Nhờ mẹ ngày nay nó mới được nên người, ơn đức ấy con sánh hơn trời biển.

— Mỗi khi nó về thì nó vui mừng lắm. Lần nào nó cũng nhắc con.

— Ôi thôi!... Con cũng chẳng nên cho nó biết rằng con là cha nó.

— Sao vậy kìa?

— Vì một vị tướng quân đâu phải là con của một tên tù vượt ngục?

— Mà con là người vô tội!.. Để rồi minh ra.... phải minh ra mới đặng.

(Còn tiếp).

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIỄN-ĐÔNG

(Rizeries d'Extrême-Orient)

Hội nặc danh vốn hùn 25 triệu quan tiền Langsa đều đóng tất số

Ở tại **SAIGON,** đường Belgique, môn bài số 15. — Nhà máy xay và kho trữ ở tại **CHOLON.**

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LÚA

MUA LÚA VÀ LÃNH BÁN LÚA — GIÙM TIỀN LÚA VÀ THẾ LÚA — CHỞ LÚA — LÃNH LÚA GỞI KHO

Trước khi bán lúa, xin hỏi bổn hiệu; nếu vị điền-chủ nào mắc đi không đặng thì viết thơ cho bổn hiệu, bổn hiệu sẽ đến viếng mà bàn luận. — *MUỐN HỎI CHI THÌ BỔN HIỆU SẴN LÒNG CẮT NGHĨA CHO HẾT.*

Phòng việc: *ở tại đường Belgique môn bài số 15.*

CÓ ĐẶT HÃNG NGÁNH TẠI CẦN THƠ — Và có lập chánh mua lúa nơi các chỗ thị tứ.

SAIGON. — IMP. DE L'UNION
TIRAGE: 3.500 EXEMPLAIRES
L'Administrateur Gérant: NGUYỄN-VĂN-CỦA

Tirage: 3450 ex
Saigon le 5/12/23

CHỦ ĐIỀN !
NÔNG GIA !
CÁC NHÀ CÓ XE HƠI !

Các món gì của chư-tôn muốn làm bằng sắt, làm ra hay là sửa lại những máy móc và đồ khí-cụ về nông-nghiệp;

Làm các món nhỏ rời của mô-tơ bằng thép, gan, đồng, đồng-bạch.

Thì xin chư-tôn hãy đến :
FORGES ATELIERS ET CHANTIERS D'INDOCHINE
Tại Khánh-hội, Quai de la Marne
Dây thép nói 95 mà đặt.

Làm kỹ-cang lắm, có tay thợ chuyên-môn ở các xưởng kỹ-nghệ khéo bên Pháp-quốc kiềm điềm công việc làm.

SỮA BÒ TƯƠI
CÓ KHỬ ĐỘC
NESTLÉ
Có hai thứ hộp

FUMEZ
LE GLOBE
吸地球煙

Hãy *hút* *thuốc*

« GLOBE » là thứ *thuốc* có danh *tiếng* bấy lâu, hút *ngon* mà không khô cổ.

Có trữ bán tại hãng
DENIS FRÈRES
Làm đại-lý ở Saigon, Hảiphong Hanoi, Pnompenh và Tourane

NGUYÊN-VAN-THIÊT
Quản-lý
PHAP-VIET KHACH-LAU
Hôtel de France
N° 157, Rue Catinat, N° 157. — Saigon
PHÒNG
Mát mẽ Thanh tịnh
PHÒNG TẮM sạch sẽ có DOUCHE
GIÁ RẺ HƠN CÁC NƠI

Gia-truyền tập

Chó dại cắn

Nguyên chó dại là bởi nó ăn nhằm đồ độc, nên mới phát ra chứng dại, người nào mà bị nó cắn nhằm, thì cái độc khi nó truyền nhiễm. Ví bằng như nó đặng cắn người mà nó lại nhẹ, thì người bị cắn phải chết, thật khá hiểm sợ thay ! Nhưng mà hễ có phương pháp mà giải độc, thì tất nhiên bịnh đặng nhẹ như thường, chớ chẳng sợ chi. Vã tánh chó rất nhiệc, như nó ăn nhằm đồ mà phát dại, là bởi nó ăn nhằm đồ nhiệc độc, hoặc ăn nhằm thây tự tử, hoặc nó moi mà ăn nhằm tử-thi của người bịnh nhiệc, thì hay phát thành chứng điên dại. Vậy nên chó mà phát điên dại, thật bởi nhiệc rồi lại thêm nhiệc đó. Giải cái nhiệc độc, thì làm gì chẳng nhẹ, bởi vì người ta chẳng hiểu cái phương pháp giải cho nên chẳng cứu đặng là vậy.

Bỉ nhơn có truyền thọ đặng một phương lạ, chẳng dám tự-bí, nên cần dưng truyền lại cho đồng-bang ta rõ cùng, phương tên là *Quợt mạng tiên đơn*.

Vị thuốc kể ra sau đây :

Mộc-bích tử. . . . . 3 trái,
(sao với đất vách lâu năm).
Băng-miêu. . . . . 7 con.
(khử đầu chơn dụng gạo 1 nhúm sao).
Đại-hoàn, ... 5 chỉ,
Lưu-kế-nô. . . . . 5 chỉ,
Xạ-hương, ... 1 phân,
Phục-linh . . . . 5 chỉ,

Cọng là 6 vị tán cho nhỏ, dùng thì cân 3 chỉ, hòa với rượu trắng (thứ ngon) mà uống. Uống 1 lần thì tất nhiên độc khí phải giải rất nên thần hiệu. Còn như bị nó cắn mà quá 7 bữa rồi, thì hãy uống thêm nhiều lần, dầu bịnh cách nào cũng cứu đặng, nhưng uống thuốc thì phải cử rắc dục 3 tháng, và cử ăn đồ nhiệc độc, ngoài chẳng có cử chi.

Lời giải : Trong phương dùng vị Mộc-bích-tử, vị Băng-miêu, là vì chó rất hãy sợ 2 vị đó lắm, Mộc-bích-tử tánh cả mát, mà lại giỏi tả nhiệc độc, lại đặng vị Đại-hoàn càng mau trợ sức mà tẩy độc, vị Lưu-kế-nô giỏi tài trục huyết độc, lại hay chạy thông thủy khiếu, vị Phục-linh lợi thủy lại mau dẫn độc khí theo đường tiểu tiện mà ra, vị Xạ-hương tuy cũng thông khiếu, nhưng dùng là chế cái độc của 2 vị Mộc-bích-tử và vị Băng-miêu, tương dùng là dĩ độc công độc vậy, trông rất có lý nghiệm.

Xin đồng-bang ta chớ nên khinh thị mà bỏ qua rất uổng.

LÂM-THỌ VINH,
Pharmacien à Lagi.

LỄ SINH-NHỰT ĐẦU NĂM

Mấy tiếng ấy nhắc biết bao kỷ-niệm vui vẻ, nhắc đến những lễ-mễ mà chư-tôn phải cho năm nay. Nếu chư-tôn muốn cho món đồ ấy được người vừa lòng thì phải lựa nhà danh tiếng mà mua. Chư-tôn hãy đến lựa những bòn-bon (cục đường) mùi thơm ở bên Tây mới chở lại coo nhà Patisserie-Confiserie Labigang, F. Paradis Suc. Tuồi đựng bòn-bon đủ thứ bằng hang thêu có vẽ màu, giỏ tốt, hộp bằng da ở Venise và các món khác giá rẻ.

Papillotes cosaques	mỗi ki-lô	6 $	00
» extra	»	5	50
Mức trái cây đủ thứ	»	7	00
Marrons glacés à 4	»	6	00
Dragées aux Amandes grillées ou aux pistaches	»	6	00
Dragées de Verdun ou aux Chocolat	»	5	50
Dragées Mélange Parisien & nord	»	3 $ 50. 5	00

Framboises et petites fraises des bois Pralines
Pâte de fruit, oranges, mandarines-fraises
Pâte d'amandes imitation légumes et saucisson de Lyon
Fondants simple et Fondants fourrés
Bonbons au chocolat fourrés fruits ou nougat
Crême divers et Praliné
Nhiều thứ cây Noël
Ông Noël, Guốc v. v. bằng sô-cô-la.

Mỗi bữa chúa-nhựt có bánh mì sữa, pâté thịt. Ai muốn đặt bánh ngọt chi cũng có.

Bánh đút lò đủ thứ. Pâté thịt rừng. Sân-quit để đãi tiệc và đám cưới.

Giá rẻ và gởi đi kỹ lưỡng.

MÁY CÁNG VÀNG

Máy nầy thuở trước tại Saigon bán 220 đồng sau tôi đặt bên tây lại nên tôi bán 180 đồng, lúc nầy bạc đồng cao giá nên tôi tính 160 đồng, mà nếu ai ở xa bớt cho 10 đồng để làm sở hụi chở chuyên, ai có dùng thì mua lúc nầy kẻo sau bạc xuống giá mua mắt (chắc giá 150 đồng cho người ở xa).

BÙI QUANG-NHO
Commerçant Bentre

CÁO BẠCH

Tại Long-hải (Baria) nơi mé biển có cất 4 cái nhà mát — Nhà ba căng và cao cẳng. Trên để ở, dưới để xe hơi.

Trong nhà dọn đủ : giường, nệm, váng, ghế, phòng ăn, phòng tắm — Bộ đồ ăn theo tây, bộ đồ ăn theo annam — Ban đêm thắp đèn khi đá, chong đèn dầu.

Nhà bếp riêng có xây lò cho để nấu ăn. nước mưa để uống và nấu ăn, nước giếng mạch núi để tắm giặc.

Đến Longhải, thì người Gardien cho mướn — Còn như ở xa mà hỏi trước thì đánh dây thép hỏi M. Pierre TIÊN Baria, *mà xin chỉ ngày sẽ đến và sẽ ở mấy ngày đặng phòng trả lời cho người khác hỏi.*

NHÀ DƯỠNG BỊNH

Của quan Lương-Y Bougeant và Deni *ở tại holon, đường Thủy-Binh môn bài số 215 ngang nhà ga xe lửa lớn.*

Lập ra trước các nhà Dưỡng bịnh khác đặng nuôi dưỡng người Annam.

Coi mạch sớm mai 8 giờ, chiều 4 giờ.

Ngày thứ ba và thứ bảy 5 giờ chiều rọi đèn. Giá thường 5 đồng bạc.

Coi mạch thường giá từ 3 đồng bạc.

Coi mạch có tiêm thuốc giá 4 đồng cho tới 10 đồng bạc.

Tiêm thuốc 914 giá 7 đồng bạc.

Có thông-ngôn và người điều dưỡng đền Annam.

MUỐN BÁN

Một cái xe hơi *Torpédo sport* hiệu DELAHAYE, năm chỗ ngồi, 13-16 ngựa, bốn máy, máy quây và thắp đèn điện, năm bánh xe căm sắt, nệm lót da thiệt. Xe còn tốt. Hồi trước mua 42.500 francs. nay bán tiền mặt ; 2500$.

Ai muốn mua xin hãy viết thơ hay là đến tại nhà số 29 đường Taberd sớm mai từ 11 giờ tới 12 giờ mà thương nghị.

SOURCE
Perrier
GAZEUSE NATURELLE

Le Champagne des Eaux de Table
Sur les sodas et autres boissons
GAZÉIFIÉES ARTIFICIELLEMENT
La Source PERRIER a cette supériorité énorme d'être une eau gazeuse
ABSOLUMENT NATURELLE
Se méfier des contrefaçons

Thứ nước suối nầy thật là nước ở dưới suối tự-nhiên, nên hãy coi chừng họ hay bắt chước.

Ai muốn mua mà dùng thì hãy đến hãng
POINSARD & VEYRET
Boulevard Charner
SAIGON
Mà mua, đã giá rẻ mà sau khỏi lầm

NHÀ CHỤP HÌNH MỸ-NGHỆ

Thợ chuyên môn ở các tiệm lớn thành Paris về
KHÁNH-KÝ VÀ CÔNG-TY
54, ĐƯỜNG BÔ-NA (*Boulevard Bonnard*), SAIGON.
Dây thép nói số 410
Dây thép đã tắt Khánh-ký, Saigon

Lãnh rửa kiến và in ra giấy cho những người chụp hình chơi. — Chụp hình đủ kiểu, hình màu đủ sắc, hình vẽ bằng mực tàu ; chuyên môn nghề rọi hình ra lớn rất rẻ hơn các nơi. — Mỗi ngày đều có chụp tại tiệm hoặc đến nhà thân chủ. Cũng có bán đồ để dùng chụp hình ; Rửa hình và rửa kiến rất khéo và rất giống. — Ở tiệm có sẵng các kiểu khuôn. — Có bán sơn-thủy bằng mực, bằng dầu, đủ các màu; Vẽ sẵng hoặc vẽ theo ý quí khách đặt, khi đồng bang muốn mua sơn thủy, xin chiếu cố mà ghé đến tiệm chúng tôi trước khi mua nơi khác.

Quí khách ở Lục tỉnh muốn thợ đến nhà chụp xin gởi thơ hay đánh dây thép chỉ chỗ ở cho rành thợ sẽ đến tại nhà.

MỘT LỜI KHUYÊN RẤT ĐÁNG

NÊN BIẾT CHỖ MÀ MUA

Các nhà buôn bán về đồ tạp hóa nên đến tại hãng chánh «BOY LANDRY» ở tại hông nhà hát tây Saigon, số 17 place du Théâtre mà xem các món hàng hóa như ; Rượu tây (rượu chác trắng, chác đỏ, thứ thường dùng và thứ thiệt tốt đều có đủ, rượu sâm-banh, các thứ rượu bổ khoẻ và đủ các thứ vật thực- đồ hộp, mà mua về bán, đồ đã tốt giá lại rẻ nên dễ bán lắm.

Hãng «BOY LANDRY» lại là hãng chánh chỗ trữ thuốc điếu hiệu «JOB». Hiệu thuốc điếu nầy người Tây-Nam gì cũng đều ưa dùng, chỉ vì mùi nó thơm, hút không khô cổ lại rẻ hơn các thứ thuốc khác.

CHƯ TÔN Ở XA xin viết thơ cho hãng mà xin tấm bản giá hàng hóa. Thơ viết bằng chữ quốc ngữ cũng đặng. Chư tôn có mua đồ xin cứ đọ theo giá trong Prix courant đó mà gởi mandat cho hãng. hoặc muốn hãng gởi đồ theo nhà thơ theo cách contre remboursement cũng đặng (Nghĩa là đem tiền đến nhà thơ mà lãnh đồ ra).

Chư tôn có dịp đi Saigon nên đến viếng hãng một phen, dầu mua không hãng cũng vui lòng tiếp rước luôn luôn.

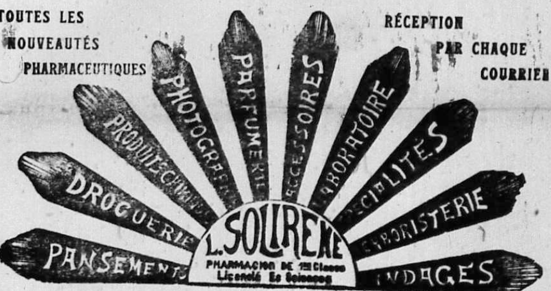

TOUTES LES NOUVEAUTÉS PHARMACEUTIQUES

RÉCEPTION PAR CHAQUE COURRIER

SERVICE SPÉCIAL assuré pour l'exécution des ordonnances urgentes pendant la Sieste et la Nuit

PHARMACIE PRINCIPALE
Fondée en 1865
Place du Théâtre. — SAIGON

SERVICE SPÉCIAL assuré pour l'exécution des ordonnances urgentes pendant la Sieste et la Nuit

MAISON DE PREMIER ORDRE
LA PLUS ANCIENNE, LA PLUS VASTE
ET LA MIEUX ORGANISÉE DE L'INDOCHINE

ĐỒ-TRIỆU KỲ DUYÊN

PAR

M. LÊ-HOÀNG-MƯU

— ◆◆◆◆◆◆ —

HỒI THỨ BẢY

Đồ lão

Thôi mụ đi ! Mụ đừng có hại lắm vậy !
Mụ nói thế không ai mà chịu,
Như quả con Như-Sương nó đã đi rồi thì
Mụ liệu sao, phải liệu cho an ;
Lão biết hết chớ phải không sao
Mụ đã toan mưu phản kế loàn,
Phá cho đặng keo tan hồ rả.
Quyết lòng cản, không cho xuất giá,
Để dành sau mụ gả cho ai ?
Mụ xuối con bẻ-ách vận-nài,
Không đặng, rồi mụ lại
Đem gởi nó, mà đặt bày chước quỉ.
Mụ tưởng mụ làm như thế
Không ai rõ thấu trong tình ý,
Mụ không ngờ luận lý cũng ra ;
Vậy thì mụ giấu nó đâu
Phải mau đi kêu nó về nhà,
Cho có mặt thì ta dung thứ.
Bằng chẳng, mựa trách già sanh sự,
Cũng nhẫn tâm chuốc dữ mua hờn.
Sách có câu thiện giả thiện huờn,
Nhược tích ác phải cơn ác báo.

Mụ-Đồ

Ông nầy nói sao không sợ nghẹn họng phải chơi !
Mụ vốn chẳng ở ăn vô đạo,
Cũng không lòng tàng bạo bất nhân ;
Ông mựa đừng giá-họa vu-oan,
Khiến cho mụ phải mang lấy tiếng.
Ông xét lại đó coi, có phải
Ông tham của, bắt con tiến hiến,
Nên mới gây ra chuyện nhố-nhăn,
Mụ cũng đà hết sức khuyên-răng,
Trái duyên trẻ không bằng lòng ở.
Nay đồ bể đến đều vở-lở,
Bắt mụ ra mà gỡ cũng kỳ,
Đồ thừa cho tại mụ nó đi
Cùng giấu trẻ đặng thi chước quỉ.
Ông vu phản nghe ra phi lý.
Vậy cũng rằng thấu ý bản tình,
Bắt lỗi người chẳng xét lỗi mình,
Dường ấy thật bất minh quá lẽ.
Ông nghĩ coi, mụ nào phải sắt đá chi mà
Mụ chẳng biết tiếc công sanh đẻ,
Lẽ đâu mụ lại cam
Vắng mặt con lòng mẹ chẳng đau ;
Lỗi tại ông mà mụ chẳng tiếng nào,
Ông còn trở mà phao cho mụ !
Như vậy mới thật lòng đại độ,
Vậy mới là chẳng phụ ý nhau ;
Túng lý ông không biết nói sao,
Ông lại trở mà ép mụ
Biểu mụ tính thế nào thì tính.
Mụ có biết chi mà tính, ông hỏng biểu cho uổng công,
Trước ông định, sau ông liệu định,
Ông hứa cho nạp sính chớ ai ;
Xưa cũng mai, nay lại cũng mai,
Ông chịu gả chớ ai chịu gả.
Hễ có gánh thì vác cho ưng dạ.
Làm sao cho khỏi vạ thì làm ;
Trước mụ không thấy của mà ham,
Nay mụ cũng chẳng cam trả vốn.
Mụ không xuối Như-Sương đi trốn,
Cũng chẳng đem giấu chốn nào đâu ;
Ông hỏng mong kiếm chuyện câu màu,
Cùng dọa hăm mà trao gánh nặng.

Đồ lão

Mụ muốn chối, chối sao cho đặng,
Dễ gì mong lấy trắng làm đen ;
Ở đây ai lại chẳng biết con Như-Sương,
Từ cập-kê đóng cửa gài then,
Chưa hề biết làng trên xóm dưới.
Nay bị mụ uốn ba tất lưỡi,
Chẳng muốn cho gả cưới làm gì ;
Mụ mới bày đam giấu nó đi,
Cho gọn chuyện mụ thì kế độc.
Lão chẳng cần nói chi dong-dài một lời bảo cho
Mụ phải kiếm nó về tức-tốc,
Đặng tính xong tơ-tóc cho rồi ;
Lão không cần nằc-nĩ xin hồi,
Cứ để vậy mà coi hư thiệt ! »

Hương-Thi

Ngày mười sáu là ngày đại kiết,
Tương lễ sang định việc hôn kỳ ;
Nầy cháu, cháu phải lo
Mời họ đương giờ mẹo ra đi,
Chẳng nên để lỡ thì chẳng đặng.

Đào-chí-Thân

Thưa bác, đồ làm lễ, cháu đà sắp sẵn,
Duy họ đương nhắm chẳng có ai.
Từ hôm kia cho đến bữa nay,
Thấy tựu chật những tay ăn-uống.
Chưa lựa đặng mặt nào đáng chuộng,
Xin bác thương liệu lượng thế nào ;
Cậy những trang quần áo bảnh bao,
Cho phải mặt nhà giàu đi họ.
Chớ mượn kẻ lôi-thôi qua đó,
Rượu vào rồi lời nọ vội ra ;
Sanh đến đều mất nết, xấu xa,
Còn vạ phạt người ta là khác.
Họ-đương cháu xin giao cho bác,
Có cốt thì có vác mới là ;
Chừng nào cho hai họ một nhà,
Loan-phụng đặng hiệp-hòa sẽ biết.

Hương-Thi

Cháu biểu vậy nghe ra quá nghiệt,
Nhưng phải cam chịu thiệt biết sao ;
Mai-dong thường cẳng thấp cẳng cao,
Tục đời vì lẽ nào mà sái.
Thôi thì để bác lo hết thảy,
Chẳng khó gì việc cậy họ đương ;
Cháu hãy lo sửa-soạn lễ thường,
Đặng rồi có lên đường kẻo trễ. »

(*Mai tiếp*).

OAN KIA THEO MÃI

Truyện nầy đã xuất bản thêm cuốn thứ tư và thứ năm, còn thứ sáu đang in, để bán tại nhà in J. VIẾT đàng d'Ormay Saigon. Độc-giả muốn mua vui, xin do nơi nhà in J. VIẾT gởi cho.

MUỐN BÁN

3 cái máy điển-khí (moteur électrique) courant continu 120 volts — 1 H. P. 180 $ một cái.

1 cái máy điển-khí (moteur électrique) courant continu 120 volts — 1 H. P. 6 — 220 $

Cả 4 cái đều còn mới chưa dùng tới.

Ai muốn mua xin do nơi imprimerie de l'Union.

157, Rue Catinat — Saigon, mà thương nghị.

Một bức thơ long-trọng

Tôi gặp nhiều dịp tốt, tôi nghe nói chuyện ông *Robert Crémieux* có lập một cái nhà giấy để lo giúp thưa-kiện, về việc Toà án và kêu nài bên chánh-trị nơi quan Nguyên-soái và hết thảy các sở thuộc về nhà nước cai-trị đó.

Lại tôi còn nghe đồn vang khắp xứ rằng ông *Robert Crémieux* đã xin phép được mà sao-dịch ra chữ quốc-ngữ các luật-lệ, chỉ-dụ và lời-nghị ban hành cai trị nhơn dân trong đất Nam-kỳ, là cố ý cho con nhà Annam ta đọc lấy cho biết phận sự, quyền phép và thưa kiện, cho khỏi sai lầm, tốn của, vô ích, thất công như bấy lâu nay vậy.

Bởi vậy tôi muốn gặp người cho biết mặt. Tôi thân hành đến tại nhà giấy của người lập tại Saigon đường cái Bonnard môn bài số 16 hiệu. Tôi mới ngó thấy tạng mặt, ông *Robert Crémieux* thật là một người dễ thương lắm, chiêu hiền đãi sĩ hậu đãi, ăn nói nho nhả, đằm thắm lắm; người lấy sự chơn tình mà trò chuyện giác liễu, với thân chủ, hay là mỗi ai đến viếng nói chuyện cùng người cũng vậy.

Ông *Robert Crémieux* lại không nệ chỗ khó nhọc, mất ngày giờ, mà cắt nghĩa cho tôi hiểu công việc người làm là làm sao. Nghe nói thiệt là tuyệt diệu lắm, việc làm có thứ tự lớp lang lắm, cách thức rành rẽ tiện cho thân chủ vô cùng. Việc nào làm cũng mau rồi; thề vừa giao việc đến tay người, thì người coi đọc tờ giấy, xét tới nghĩ lui, coi phải làm thế nào, rồi lập tức thân hành đi lo việc nào cung khám. Ông *Robert Crémieux* là một người siêng-năng cần việc làm, chẳng biết mệt mỏi là chi cả. Người có nói cho tôi biết rằng từ ngày lập nhà giấy hồi tháng 2 tây năm nay, cho đến bây giờ, người chẳng có đặng nghỉ ngày nào hết thảy, nào là ngày chúa-nhựt, nào là ngày lễ-cả thì người cũng đều làm việc luôn-luôn. Lúc nào mà rảnh được một ngày, thì lại đi viếng thân-chủ Lục-tỉnh đi xét các nơi có đặt Đại-lý thay mặt cho người tại Mỹ-tho, tại Vĩnh-long, tại Cần-thơ tại Sóc-trăng, tại Long-xuyên, vân-vân cho chẳng phải có giờ rảnh đặng mà nghỉ ngơi được đâu.

Như việc chánh-trị kêu nài nơi Quan Nguyên-soái và nơi các quan chủ-tỉnh cùng các sở khác thuộc về nhà-nước, như sở Thương-chánh, sở Trường-tiền, vân-vân thì ông *Robert Crémieux* làm mau kham việc lắm; còn khi nào mà kiện bên Toà-án mà phải mướn Trạng-sư cãi giúp việc, thì ngài lại mướn Trạng-sư giùm cho thân-chủ, tiền công ăn rẻ lắm, và người cũng hiệp sức cùng Trạng-sư ấy mà lo cho mau rồi việc cho thân-chủ, chẳng có bê trễ khi nào bao giờ.

Thật ông *Robert Crémieux* là một người nhơn đức, hay làm phải, vụ nghĩa khinh-tài lắm, không có cơn nào mà người khi thị kẻ nghèo khổ bao giờ. Người giản luận pháp, biện-luận giùm, không ăn tiền công chút nào hết, bởi vậy trong bốn tháng mà người đã giúp không ăn tiền được số 500 việc thưa-kiện vậy.

Từ ngày nhà nước Tân trào cai trị đất Nam-kỳ ta đây, năm nay đã được trên 60 năm rồi đó, có ai mà làm được như vậy hay không. Thật là cho tôi chưa từng thấy đó.

Ông *Robert Crémieux* lại còn làm ơn lớn cho dân tộc ta nữa, là người chẳng nệ tốn của hao tài, nhọc lòng, mất công, mà coi sao-dịch ra bằng chữ quốc-ngữ các luật-lệ, lý-luật, chỉ-dụ và lời-nghị ban hành cai trị nhơn dân trong cõi Đông-pháp thứ nhứt là người cố ý cho Annam đất Nam-kỳ mình đọc lấy cho biết phận-sự mình phải ăn ở thế nào, cho biết quyền, phép của mình được hưởng là làm sao, và cho biết cách thức thưa-kiện khó dễ thế nào mà làm cho khỏi sai lầm, mà tiền mất, tật còn như xưa nay vậy. Ấy có phải là ông *Robert Crémieux* chung cùng với nhà nước Đại-pháp mà làm cho dân tộc ta biết được quốc-âm luật-pháp, thể-lệ đó chăng? Biết chừng nào mà chúng ta đáp nghĩa lại cho ông được trong việc lành quản-đại như vậy?

Chúng ta là con dân annam; chúng ta có một điều phong ngợi nhà nước Đại-pháp đã lấy lòng nhơn từ mà sai một nhành vàng đồng giống sang trọng bên nước Langsa qua đây mà thay mặt giáo-huấn chúng ta đó mà thôi. Chúng ta cũng đặng vui mừng là có ông *Robert Crémieux* qua ở xứ đây mà làm lợi cho dân tộc ta như vậy.

Bởi vậy trước khi cất bút tôi phải nói cho anh em biết mà làm một điều tốt sau nầy:

Là có nhiều kẻ ghen-hiền ghét-ngỏ, muốn làm hại cho ông *Robert Crémieux* nên bày đều truyền ngôn nói xấu cho người nhiều việc. Những kẻ ấy biết rằng ông *Robert Crémieux* là người thật tình muốn làm ơn cho con nhà Annam ta, nên bất luận là việc chi thế người làm được thì làm cho con nhà Annam ta khỏi bị gạt gẫm mất của hao tài đó mà thôi? Vậy thì những kẻ ấy sợ người có đố mảo mà bắt phải đưa mặt tham ra cho thiên hạ ngó thấy đó khi ai nấy, ngại ngùng lắm, nên chúng nó lếm chuyện đặt điều mà nói xấu cho người lành như vậy. Ấy vậy anh em phải giữ, đừng nghe lời những người nói xấu cho ông Robert Crémieux. Bởi vì chúng nó không có thật lòng binh vực con nhà Annam như ông *Robert Crémieux* vậy đâu, chúng nó chỉ lo có lợi riêng thì đủ dùng mà thôi.

Tôi lấy làm toại chí mà làm quen với ông *Robert Crémieux* là người đã rước, đãi tôi trọng hậu mà lại còn giao hảo với tôi nữa; nên tôi lấy làm kiêu-hãnh mà biết đặng người [illegible] ông Robert Crémieux vậy.

Chợlon, le 13 Août 1920.

Ký tên: [illegible]-VĂN-TRUNG

[illegible]

TRẬN CƯỜI SUỐT ĐÊM

(Tiếp theo)

Một bữa sáng tinh-sương, anh lon-ton đem cái dây thép đến đưa cho ông Bá, ông Bá được dây thép tôi, cũng vì nàng mà mừng rỡ lắm lập tức ông đứng dậy cầm tờ điển qua mách với nàng, nàng nghe thấy tin, thì sự mừng rỡ hiện hiện ngay ra ngoài nét mặt, một nhà vậy khắp kẻ nào cũng hỏi thăm.

Thoắt vừa chiều nọ xe ô-tô tôi đến, cả gia quyến ông Bá ra đường đón tôi, duy có một mình nàng đứng trong cửa kính, nàng trông thấy tỏ mà tôi rồi, thì nàng lại bước lui vào lá cửa, hình như nàng còn có ý hổ ngươi song tôi xét tôi thì tôi đáng hổ ngươi trước. Cho biết những người kiên-trinh, dầu lâm đến lúc biến thiên thế nào mặc lòng, vẫn cũng khư khư giữ lấy nề-nếp lễ-nghĩa. Xét cho kỹ nàng mà hổ ngươi là vì chúng tôi chưa có hôn-lễ, nên nàng chưa dám suồng sã mà tay bắt mặt mừng tôi, chớ tôi biết trong bụng nàng thiệt là vô-hạn bi-hoan.

Ông Bá, cô Tần trông thấy nàng nghiêm trang đến thế cũng phải kinh vì.

Khi ấy tôi phải vào phố ông Bá trước, để thăm ông và tạ ơn ông đã có lòng đãi đằng chiếu cố đến nàng. Ông thuật chuyện lại khi nàng vào đây cho tôi nghe.

Chén trà vừa cạn, tôi đứng dậy qua thăm nàng, tôi bước vào cửa đã thấy nàng đứng dậy một bên ghế, hình như đã có biết tôi đến tôi liền chào nàng, nàng đứng gục đầu xuống ghế, lấy khăn tay bưng mặt mà khóc, không trả lời mà cũng không nhìn mặt tôi nữa. Tôi biết nàng đau đớn nhiều nên hóa ra bi-ai. Tôi bèn ngồi phịch vào ghế bên kia mà nói rằng: Thôi! tôi xin chịu lỗi với nàng vì cơ tôi mà để cho nàng phải trăng xót gió sầu, tháng ngày vất vả, ngót mười mấy năm trời chiếc bóng song sa, ôm cầm chờ đợi, tâm sự của người tri-kỷ, tôi xin ghi lòng tạc dạ mãi đến chết cũng chẳng dám quên, nay chúng ta đã đến ngày hội ngộ, sắp tỏ nỗi sầu tủi mà vui thú đoàn-viên, vậy xin nàng vội bớt giọt sầu, khiến cho tôi được vui lòng trong khi trông thấy mặt nhau. Tôi nói thế nàng mới chịu cất cái khăn trên mặt bỏ xuống bàn, tôi cố thỉnh mãi, nàng mới chịu ngồi xuống ghế. Thưa tôn-huynh! mười mấy năm trời, đến hôm nay tôi mới được nhìn tận mặt nàng, mặt hoa da phấn, mắt phụng mày ngài, gia dĩ hoa lê đeo nặng giọt mưa, thì xem ra lắm vẻ mặn mà, khiến cho tôi nhìn mãi mà không chán. Nàng bèn trách tôi rằng: dám trách ai thiệt thái vô tình, đã trót lỡ ra đến thế, mà còn bưng kín miệng bình, chẳng cho thiếp được biết chút mảy may, đem thân vàng ngọc mà xông pha với sương tuyết nắng mưa, nỡ để cho thiếp trường-hồ say tỉnh, tơ tằm chín khúc vấn vương, may ra trời còn để có hôm nay, thiếp mới hả được chút lòng mai mạt, không nữa thì uổng uổng cho thiếp bỏ quá xuân xanh một đời, khổ lòng thiếp biết chừng nào.

Con Mỹ-tỷ nó bưng khay nước đến, nó chào tôi, rồi trông mặt tôi mà tủm tỉm cười, xem bộ hắn cũng có vẻ tươi tắn vui mừng.

Nàng chỉ vào hắn mà hỏi tôi rằng: lang quân còn có nhớ con nầy không? Tôi nói: con Mỹ-tỷ nhớ ai. Nàng nói: Lang-quân không biết, nó chính là một đứa yêu quí của tôi, vừa là một đứa nghĩa tỷ của lang-quân đó. Tôi nghe nói lấy làm ngạt nhiên. Tôi hỏi: thế nào! thì nàng kể lại những lời hẹn khuyên can nàng, và kế hoạch cho nàng đi vào đây, tôi chung tương tất lắm, tôi nghe xong thì tôi cảm động vô cùng.

Chuyện trò chưa cạn tóc tơ, song tôi cũng phải đứng dậy để tính việc khác. Tôi thiết nghĩ tôi bây giờ cửa nhà không có, mà nàng thì cũng quê quán xa xuôi, nếu để về Huế thì cũng chẳng qua chúng tôi phải lo liệu với nhau mà thôi, và lại hôn-lễ chưa có, thì khó cho nàng đã khi chung cha lại khi đứng ngồi, tôi bèn bàn định với nàng và ông Bá, thì ông nói rằng: trước kia hai nhà thuận tình mà giao ước với nhau lại đây, trung gian lại nhiều điều trắc trở, nên đuốc hoa phải chậm đến ngày nay, mà bây giờ trùng phùng cũng tại chỗ nầy có lẽ cơ trời tác hiệp đã an định cho hai cháu rồi đó. Thôi! bây giờ cậu cho hai cháu mượn cái phố, đã dọn buôn bán tự lâu nay đó, được tùy nghi mà làm lễ cưới, cho được tình-phiến cả hai bên, kẻo đã đơn chiếc mà lại cách trở xa xuôi, dầu muốn sánh bày ra, thì lại phiền phức, lễ-hữu châm chước, cũng không đến hại gì. Ông nói thế, thì tôi nghĩ cũng phải, tôi liền đi sắm sửa lễ vật.

Sáng ngày mai chúng tôi quyền nghi làm lễ kết hôn tại nhà ông Bá. Bà con gần xa họp lại đông đủ, vui vẻ quá chừng.

Động phòng dìu dặt chén mồi;
Đuốc hoa tỏ rõ soi người tiết trinh.

Chúng tôi đã được cùng nhau vầy duyên loan phụng phỉ nguyền tóc tơ rồi, lại phải ở chậm lại ít hôm nữa để toan liệu việc nhà, và đi thăm bà con, còn nàng thì sắp đặt hàng hóa buôn bán, đã mua ra từ trước. Xong xả đâu vào đó rồi, chúng tôi từ giã ông Bá và bà con ra Huế.

Chúng tôi ra đến nơi, ai nấy cũng nôn nả ghé lại nhà để thăm viếng cảnh cũ coi thử, kẻo đã cách biệt lâu năm, không biết sự biến thiên trở nên thế nào. Chúng tôi kéo nhau đến giữa sân, trông thấy quang cảnh đã dễ buồn rồi, cỏ cao hơn thước, rêu lợp quanh thềm, sau trước vắng teo, chẳng thấy ai cả, trông vào nhà trên, thấy có một người nằm khoèo bên ghế ngựa, mặt mũi lo-lem, áo quần bẩn-thỉu người ấy nghe tiếng chúng tôi, thì sảng sốt chạy tuốt xuống nhà dưới, tháo ngõ sau trốn mất, chỉ lưu lại trên ghế một vật kỷ-niệm không kịp quơ góp là bộ đồ hút a-phiến, còn Đông-cô cũng đi đâu vắng.

Trần-hương-KỲ (Huế).

(Mai-tiếp)

OÀN-HỒNG-QUẦN thứ sáu in rồi

Thứ bảy còn đang tiếp.

THỬ THỜI VẬN
VỚI HAI CHỤC QUAN MÌNH TRÚNG ĐƯỢC
500.000 quan

(Năm trăm ngàn quan tiền Langsa)

Mua một cái giấy số **Obligation Panama à lots** khi mua thì trả tiền 20 quan và cứ mỗi tháng trả 20 quan trọn 17 tháng như vậy thì dứt, chiếu theo một Luật (Chư-tôn tiện tặn vài su nhỏ mỗi ngày thì chư-tôn trở nên giàu được rồi)

Hễ đóng lần đầu rồi thì mình lãnh cái số vé (*Numéro du Titre*), mình làm chủ một mình cái vé ấy, coi cũng như mình đã trả tiền mặt tất cả, nên mình có quyền trúng trọn số. Cứ một số *Bon Panama* thì tức thì hiện sẽ trúng được từ năm trăm ngàn quan (500.000) tới 1.000 quan, hay là bất thâm, 4 kỳ sẽ được thối hồi lại 400 quan.

Mỗi năm có hơn 3 triệu quan trúng số

Ai cũng có thể ăn được chớ không thua chút gì hết

SỐ TRÚNG:

130 Số trúng	500.000 quan	260 Số trúng	5.000 quan
130 »	250.000 »	1.320 »	2.000 »
260 »	100.000 »	13.200 »	1.000 »
260 »	10.000 »	1.700.000 số thối lại	400 »

Hễ xổ số, mà số mình chưa ra thì mình còn trông trúng mãi để cho đến chừng nào số mình ra mới thôi.

Số trúng thì lãnh ra y chớ không trừ lại tiền gì cho hãng hết

Hễ xổ số ra rồi thì gởi giấy số cho mình coi không tiền. Những số nào xổ ra thì đều giống với mấy số thiệt của hãng giữ trong tủ sắt để cho những người mua số coi, chiếu theo luật riêng ngày 12 Mars 1920.

(LUẬT NẦY BẢO LÃNH SỰ CHẮC CHẮN CHO NHỮNG NGƯỜI MUA GIẤY SỐ)

Xổ số định mỗi năm 4 lần ngày 15 Février — 15 Mai — 16 Août và 15 Novembre. Chư-tôn muốn mua giấy số nói trên đây thì gởi thơ và 20 quan cho **Banque Nouvelle,** *8 Rue Papère Marseille — France.*

TRƯƠNG-THÁI-TRỨ
Chủ-nhơn

NAM-CHÂU KHÁCH-LẦU
Nos 29-31-33-35, rue Amiral-Courbet. — SAIGON.

PHÒNG RẤT RỘNG RẢI
Thiệt mát mẻ
Lại sạch sẽ và thanh tịnh lắm
GIÁ RẺ HƠN CÁC NƠI
QUÍ KHÁCH GHÉ TẠM NGHỈ CHẮC ĐẶNG VỪA LÒNG
Lâm-quang-Roi, *Quản lý.*

MẤY HÃNG BẢO KÊ
THE
MOTOR UNION
Insurance Co Ltd
The **FEDERATED BRITISH** Insurance Co Ltd
The **UNITED BRITISH** Insurance Co Ltd

Kính trình cho bá tánh hay rằng về từ ngày nay hãng ngành của mấy hãng bảo kê ấy sẽ giao cho

Messieurs DENIS FRERES d'Indochine
HỘI NẶT DANH
Tư-bổn **2.500.000** đồng bạc

Những tiền góp bảo kê, làm giấy bảo kê, hay là bảo kê lại cũng là lệ-luật về việc hư hại, từ nay về sau giao cho Messieur DENIS FRÈRES d'Indochine. *Hội nặt danh 4 đường Catinat lâm.*

Saigon, le 16 Novembre 1924.
Ký tên: **W. BRUCE MICHIE.**
Inspecteur,

Kính cáo

Cùng chư quí khách đặng hay; từ ngày tôi mua đặng tiệm thợ bạc hiệu Lâm-kỳ-Trân ở tại chợ cũ Saigon, căn đầu dãy phố chà bán vải số nhà 92, thì tôi sửa hiệu lại là « Lâm-đại-Thạnh » và sắp đặt sửa sang trong tiệm lại, rước những thợ thật xảo thủ mà làm đồ nữ-trang theo kiểu kim thời, mỗi mỗi đều cải cựu hoá tân, đã xinh đẹp mà lại chắc chắn, và có bán đủ thứ đồ trang sức làm sẵn bằng vàng mười, vàng tây hay là đồng thà đủ kiểu thật khéo; có bán đủ thứ hột thủy xoàng, xây lóng, saphir để nhận hoa tai, cà rá rất đẹp, cùng là đồng hồ lớn, nhỏ, đồng-hồ trái quít bằng vàng, bạc cùng nickel, đủ hiệu và đủ thứ máy chẳng luận vật chi đều có lập tòa bảo nhận, chẳng hề dám giả dối mà gạt kẻ mua bao giờ.

Xin chư tôn thừa nhàn đến viếng và chiếu cố tiệm tôi một phen thì biết cách tôi buôn bán thành thật thế nào; tôi sẽ hết lòng cám tạ.

西貢齊昌利美家俬舖

DƯƠNG-DIEN
Marchand de Meubles
Rue Catinat 109-111-113 — SAIGON

Tiệm tôi có trữ, bán giường đồng, giường sắt, nhỏ lớn đủ kiểu, sơn Màu xanh, trắng, đen, giá từ 25 đồng tới 200 đồng bạc có sommier bằng thép và ruột gà, cái khuôn của sommier cũng bằng thép nữa.

Có thứ *giường bằng đồng bạch kiểu mới ở bên Huê-kỳ gởi lại,* Saigon chưa ai bán kiểu đó, có sommier và khuôn cũng bằng thép cả và có ruột gà, coi lịch sự lắm.

Có một mình tiệm tôi bán giường ấy mà thôi.

Vậy xin quí ông, quí bà đến xem cho biết *kiểu giường kim thời ở bên Huê-kỳ, bán từ 600 đồng tới 1.200 đồng bạc.*

Có bàn, ghế, tủ kiến, đá cẩm thạch và các thứ ghế hiệu « Thonet » như ghế xích đủ (berceuse) v. v. lại có tủ, bàn, ghế, đánh vernis tampon.

DƯƠNG-DIEN.

C. J. BONNET

Những đồ tơ lụa rất tốt hơn cả

PACHOD Frères & Cie Lyon

XE MÁY ĐẠP CỦA HÃNG *L. CAFFORT*
HIỆU « ALCYON »
ĐUA ĂN HẠNG NHỨT

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy đạp tại Saigon, bên phía mấy người Langsa đua lãnh phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì *M. Le STUNFF* ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lãnh phần thưởng khai trường thì *M. Trần-văn-THINH* hạng nhứt, *M. Trần-văn-CHÁNH* hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON

L. CAFFORT.
Nos 32, 34, 36, Rue Catinat. — SAIGON

MỚI LẠI MẤY THỨ XE MÁY ĐẠP
HIỆU:
TALBOT, MALBROUGH, PHI-PHI
Của hãng « l'Automotion »

Hãng nầy 15 năm công khó tìm kiếm mới tạo ra đặng mấy kiểu xe hiệu nói trên đó.

Xe đã đẹp lại chắc chắn không hiệu nào bì kịp.

XIN ĐẾN XEM TẠI TIỆM
ĐẠI-ÍCH
ở đường Marins, số 375. — Cholon

Bán rao hàng trong một tháng mà thôi.

Vị nào gởi đến 50$00 hay là muốn gởi *Contre remboursement* cũng đặng, hãng ĐẠI-ÍCH sẽ gởi đến cho quí vị một cái xe máy đạp hiệu *TALBOT* là một thứ xe chắc chư quí vị sẽ đặng bằng lòng.

ĐẠI ÍCH.

Sống lâu nhờ rượu

(Longévité grâce à une liqueur)

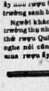

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 95 tuổi mà hồi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng hối hả, ăn nói sởi sàng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đầu bạc tuổi cao mà còn sức lực không phai kém vậy? Ông già đáp lại rằng: Có chi lạ đó mà hỏi cả đời tôi trước khi ăn cơm hãy uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane hiệu Mazet là một thứ rượu trường sanh bổ lắm.

Người khách nghe nói cũng có lòng muốn một việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thứ rượu Quina Gentiane mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đem về mà uống bổ quanh năm.

BAZAR MODERNE
Vinh-Tân
68. — Place Gambetta, Saigon. — 68

Cửa hàng nầy có bán gần đủ các thứ đồ thường dùng và đồ chưng dọn trong nhà; món nào cũng rẻ. Vì hàng hóa mua tại các lò chế-tạo bên Pháp-Quốc và các nước. Cách mua bán thật thà chơn chất một mảy chẳng sai ngoa. Cửa hàng sắp đặt có thứ tự và mỗi món hàng đều có giá nhứt định rõ ràng; dầu không mua xem chơi cho biết giá cũng có ích, đặng khỏi lầm giá của chệt, chà, nó bán một thách mười.

Quí vị lưu ý, thừa lúc nhàn-du Chợ-cũ Saigon, đi qua dãy phố chà bán vải, số nhà 68, ghé xem thử một lần có lẽ quí-vị sẽ vui lòng chiếu cố và mừng cho người Annam ta xưa nay mới chen được một cửa hàng nơi đường thị-tứ nầy.

NHÀ CHỤP HÌNH
NADAL
118 và 120, đường Catinat. — Saigon

Mới tiếp đặng máy chụp hình hiệu GAUMONT 6×13, *kiến, giấy và các vật liệu* để dùng chụp hình hiệu:

GUILLEMINOT, LUMIÈRE, AS DE TREFLE, *giấy* SELTONA.

Có đủ đồ phụ tùng theo máy chụp hình như, chưng dây, thau rửa kiến, đồ đựng nước thuốc, ly vân vân...

HỌA HÌNH RA LỚN — VÔ KHUÔNG

Có để sẵng một phòng lãnh rửa kiến cho các người chụp hình chơi riêng cho người nào muốn rửa kiến hoặc vô hình, hay là sửa soạn máy — tùy thích.

[illegible]

Cholon, đường Cây mai, no 33,
Téléphone, No 682. — PHÒNG LÀM VIỆC
ÔNG VAREILLES
LÃM-SANH TẠI THÀNH PARIS

Ông VAREILLES giúp các việc về:

1.— *Hội đồng tư nghị — thưa kiện — làm và dịch những tờ, tương phân gia sảng, điền thổ, giao kèo, cho quyền phép, chỉ biểu các việc.*
2.— *Lãnh các việc đòi nợ.*
3.— *Mua và bán: nhà, phố, đất, ruộng, các thứ vườn cây cối, lúa và gạo, phố xá buôn bán, các đồ thờ sẵng.*
4.— *Lo việc nhà đất cho kẻ khác.*
5.— *Vay và mượn trước có đồ thế chưng.*
6.— *Bảo chủ các việc: thương mãi, nghề nghiệp, canh nông — chỉ biểu các việc.*
7.— *Về thương chánh — hoặc chở đi hay là đem đến các thứ hàng hóa kêu nài về vụ thương chánh.*
8.— *Cất các thứ nhà cửa theo bản đồ, và vẽ bản đồ, bản đã đồ để cất nhà.*

Ông VAREILLES đã quen thuộc với các nơi Lục-tỉnh, bên Pháp-quốc và các nơi ngoại-quốc.

Ông VAREILLES ở tại xứ Nam-kỳ đã lâu, thiên hạ điều biết danh, người sẽ hết lòng giúp việc chẳng luận giá cả đa thiểu. Chư quí vị nào có việc xin chịu khó đến tại phòng việc ở Cholon đường Cây-mai môn bài số 33, ông VAREILLES sẽ hân hạnh mà tiếp rước và sẽ hết lòng lo cho được việc.

Hãng buôn E. HEUMANN

60, đường Mac-Mahon. — SAIGON
Tên dùng đánh dây thép: HEUCO Saigon
Dây thép nói số 268

NHẬP CẢNG — XUẤT CẢNG
LÃNH VIỆC — BÁN SỈ

Có trữ bán:

Rượu CINZANO Turin
Vermouth, Asti-Spumante.

Hãng PIDWELL Paris
Sữa Condensé sucré «Favorite»
Sữa không đường «Gloria»

MULFORD & Cie Philadelphie
Pastilles à la Menthe:
Mau hường, Màu tím

NICOLAS ROUGIER FILS
Marseille
Đồ nhuộm tơ, vải

LE NÉOPTOL FRANÇAIS Paris
Thứ tẩy độc cốt nhứt. Giết độc trùng
Tránh khỏi sự tiêm-nhiễm và các thứ bịnh
Bán các mùi hôi và dơ

GUILLOT & Cie BORDEAUX
Là thứ rượu mạnh

BOUCHAND PÈRE & Cie FILS
BEAUNE (Côte d'Or)
BORDEAUX Reims
Rượu tốt Bourgogne và Bordelais
Rượu thường dùng

ELESCA Paris
Đồ ăn bổ
Sữa đường Cacao là một thứ ăn điểm tâm qui lắm, mỗi lần ăn cứ pha với nước sôi.

Hãng LAUTIER Fils
Grasse (France)
Dầu Olive thứ thiệt surfine vierge có cốt Olive de la Provence nên bảo chắc rằng tốt.

A. DEJEAN. — CETTE.
Rượu mạnh.

Société Coopérative des Muscats naturels de Frontignan

Vin MOUSSEUX duc des Bardes
Là thứ rượu Sâm-banh ngon